

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 18. heinäkuuta 2016
(OR. en)

11316/16

Toimielinten välinen asia:
2016/0223 (COD)

ASILE 26
CODEC 1076

EHDOTUS

Lähtettäjä:	Euroopan komission pääsihteerin puolesta Jordi AYET PUIGARNAU, johtaja
Saapunut:	18. heinäkuuta 2016
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2016) 466 final
Asia:	Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiselle kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle ja myönnetyn suojelun sisällölle sekä pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta 25 päivänä marraskuuta 2003 annetun neuvoston direktiivin 2003/109/EY muuttamisesta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2016) 466 final.

Liite: COM(2016) 466 final

Bryssel 13.7.2016
COM(2016) 466 final

2016/0223 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiselle kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle ja myönnetyn suojelun sisällölle sekä pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta 25 päivänä marraskuuta 2003 annetun neuvoston direktiivin 2003/109/EY muuttamisesta

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

Ehdotuksen tausta ja perustelut

Euroopan unioni pyrkii luomaan yhdenmukaisen, kestävän ja kokonaisvaltaisen EU:n muuttoliikepolitiikan, joka perustuu solidaarisuuteen ja oikeudenmukaiseen vastuunjakoon ja joka toimii tehokkaasti sekä rauhallisina että kriisiaikoina. Euroopan muuttoliikeagendan¹ hyväksymisestä alkaen Euroopan komissio on pyrkinyt toteuttamaan toimenpiteitä, joilla vastataan sekä välittömiin että pitkän aikavälin haasteisiin, joita liittyy muuttovirtojen tehokkaaseen ja kokonaisvaltaiseen hallintaan.

Euroopan yhteinen turvapaikkajärjestelmä perustuu sääntöihin, joilla määritellään, mikä jäsenvaltio on vastuussa kansainvälistä suojelua hakevista henkilöistä (mukaan lukien turvapaikanhakijoiden sormenjälkitietokanta), sekä yhteisiin vaatimuksiin, jotka koskevat turvapaikkamenettelyjä, vastaanotto-olosuhteita ja kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden aseman tunnustamista ja suojelua. Lisäksi Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto tukee jäsenvaltioita Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän täytäntöönpanossa.

Vaikka Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän kehittämisessä on saavutettu merkittävää edistystä, jäsenvaltioiden välillä on edelleen suuria eroja käytettävissä menettelyissä, turvapaikanhakijoiden vastaanotto-olosuhteissa, hyväksymisasteissa ja kansainvälistä suojelua saaville henkilöille myönnettävän suojelun muodossa. Nämä erot lisäävät edelleen liikkumista ja turvapaikkashoppailua, luovat vetokijöitä ja johtavat lopulta siihen, että vastuu suojelun tarjoamisesta sitä tarvitseville jakautuu epätasaisesti jäsenvaltioiden kesken.

Viimeaikaiset massamaahantulot ovat osoittaneet, että Euroopassa tarvitaan toimiva ja tehokas turvapaikkajärjestelmä, jolla voidaan varmistaa oikeudenmukainen ja kestävä vastuun jakaminen jäsenvaltioiden välillä, tarjota riittävät ja asianmukaiset vastaanotto-olosuhteet kaikkialla EU:ssa, käsitellä nopeasti ja tehokkaasti EU:ssa tehdyt turvapaikkahakemukset ja varmistaa tehtyjen päätösten laadukkuus, jotta kansainvälistä suojelua tarvitsevat todella saavat sitä. Samaan aikaan EU:n on puututtava maahantulijoiden laittomiin ja vaarallisiin kuljetuksiin ja lopetettava salakuljettajien liiketoimintamalli. Tätä tarkoitusta varten sellaisten henkilöiden turvapaikkahakemukset, jotka eivät ole oikeutettuja kansainväliseen suojeluun, on käsiteltävä nopeasti ja heidät on palautettava sen jälkeen nopeasti. Toisaalta suojelua tarvitseville on luotava turvallisia ja laillisia tapoja päästä EU:hun kolmansista maista. Se on myös osa laajempaa kumppanuutta tärkeimpien alkuperä- ja kauttakulkumaiden kanssa.

Komissio esitteli 6. huhtikuuta 2016 Euroopan turvapaikka- ja maahanmuuttolainsäädännön rakenteellisen uudistamisen painopisteet tiedonannossaan ”Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän uudistaminen ja laillisten maahanpääsyväylien kehittäminen”². Siinä esitetään toteutettavat toimet, joilla edetään kohti inhimillisempää, oikeudenmukaisempaa ja tehokkaampaa eurooppalaista turvapaikkapolitiikkaa sekä paremmin hallittua laillista maahanmuuttoa koskevaa politiikkaa.

Komissio esitti 4. toukokuuta 2016 ensimmäisen joukon ehdotuksia, joilla pyritään uudistamaan Euroopan yhteistä turvapaikkajärjestelmää tiedonannossa määritettyjen kolmen

¹ COM(2015) 240 final.

² COM(2016) 197 final.

painopisteen mukaisesti. Ehdotukset koskevat oikeudenmukaisen ja kestävän Dublin-järjestelmän perustamista sen määrittämiseksi, mikä jäsenvaltio on vastuussa turvapaikkahakemuksen käsittelystä³, Eurodac-järjestelmän lujittamista edelleen liikkumisen valvomiseksi paremmin ja laittoman muuttoliikkeen torjunnan helpottamiseksi⁴ sekä Euroopan turvapaikkaviraston perustamista Euroopan turvapaikkajärjestelmän toimivuuden varmistamiseksi⁵. Nämä ehdotukset olivat ensimmäiset osat Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän rakenteen uudistamisessa.

Toisella paketilla komissio saattaa päätökseen Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän uudistamisen antamalla neljä uutta ehdotusta: ehdotus turvapaikkamenettelydirektiivin korvaamiseksi asetuksella⁶, jolla yhdenmukaistetaan jäsenvaltioissa nykyisin käytettävät erilaiset menettelyt ja luodaan todellinen yhteinen menettely; ehdotus aseman määrittelyä koskevan direktiivin⁷ korvaamiseksi asetuksella⁸, jolla vahvistetaan suojelua tarvitsevien henkilöiden aseman tunnustamista ja kansainvälistä suojelua saaville henkilöille myönnettäviä oikeuksia koskevat yhdenmukaiset vaatimukset, sekä ehdotus vastaanotto-olosuhteita koskevan direktiivin tarkistamiseksi⁹, jotta voitaisiin entisestään yhdenmukaistaa vastaanotto-olosuhteita EU:ssa, parantaa turvapaikanhakijoiden kotoutumismahdollisuuksia ja vähentää turvapaikanhakijoiden edelleen liikkumista. Jatkotoimena 6. huhtikuuta 2016 antamalleen sitoumukselle parantaa laillisia maahantuloväyliä EU:hun komissio ehdottaa myös jäsennellyä unionin uudelleensijoittamiskehystä, jolla luodaan hallitumpi lähestymistapa kansainväliseen suojeluun EU:ssa ja varmistetaan järjestäytyneitä ja turvallisia muuttoväyliä EU:hun kansainvälisen suojelun tarpeessa oleville henkilöille. Tavoitteena on vähentää asteittain kannustimia laittomaan maahantuloon.¹⁰

Nämä ehdotukset ovat välttämätön osa Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän kattavaa uudistusta, ja ne liittyvät läheisesti toisiinsa. Tämän turvapaikkalainsäädännön uudistamista koskevan toisen lainsäädäntöehdotuspaketin myötä on nyt saatu valmiiksi kaikki osatekijät, jotka tarvitaan, jotta voidaan luoda vakaa, johdonmukainen ja yhtenäinen, yhteisiin, yhdenmukaistettuihin ja yhtä aikaa tehokkaisiin ja suojeleviin sääntöihin täysin Geneven yleissopimuksen mukaisesti perustuva Euroopan yhteinen turvapaikkajärjestelmä.

Euroopan yhteinen turvapaikkajärjestelmä, jota olemme kehittämässä edelleen, on sekä tehokas että suojeleva, ja se on suunniteltu varmistamaan, että kansalliset turvapaikkajärjestelmät vastaavat täysin toisiaan, jolloin kannustimet edelleen liikkumiseen vähenevät. Tämä lujittaa keskinäistä luottamusta jäsenvaltioiden välillä ja johtaa hyvin toimivaan Dublin-järjestelmään.

Järjestelmä takaa, että turvapaikanhakijoita kohdellaan tasapuolisesti ja asianmukaisesti riippumatta siitä, missä päin EU:ta he ovat. Se tarjoaa työkalut, joita tarvitaan sellaisten henkilöiden tunnistamiseksi nopeasti, jotka aidosti tarvitsevat kansainvälistä suojelua, ja niiden palauttamiseksi, jotka eivät ole suojelun tarpeessa. Se on suotuisa kaikkein heikoimmassa asemassa oleville ja tiukka sitä mahdollisesti väärinkäyttävälle kunnioittaen kuitenkin aina perusoikeuksia. Yhteinen järjestelmä on myös kustannustehokas ja riittävän joustava mukautuakseen monimutkaisiin haasteisiin, joita jäsenvaltioilla on tällä alalla.

³ COM(2016) 270 final.

⁴ COM(2016) 272 final.

⁵ COM(2016) 271 final.

⁶ EUVL L 180, 29.6.2013, s. 60.

⁷ EUVL L 337, 20.12.2011, s. 9.

⁸ EUVL L [...], [...], s. [...].

⁹ EUVL L [...], [...], s. [...].

¹⁰ EUVL L [...], [...], s. [...].

Tämän ehdotuksen tavoitteet

Aseman määrittelyä koskevassa direktiivissä vahvistetaan edellytykset, joiden perusteella hakija voi saada turvapaikan ja toissijaista suojelua, sekä tällaisen aseman saaneiden henkilöiden oikeudet. Vaikka nykyinen aseman määrittelyä koskeva uudelleenlaadittu direktiivi¹¹ on edistänyt jossain määrin kansallisten sääntöjen lähentymistä, vaikuttaa siltä, että jäsenvaltioiden välillä on edelleen eroja¹² hyväksymisasteissa sekä päätöksissä siitä, minkä tyyppisen suojeluaseman kukin jäsenvaltio myöntää. Lisäksi jäsenvaltioiden politiikassa on huomattavaa vaihtelua myönnettyjen oleskelulupien pituudessa sekä oikeuksien saamisessa. Myöskään aseman lakkaamista koskevia nykyisiä säännöksiä ei noudateta järjestelmällisesti käytännössä, mikä tarkoittaa sitä, että jäsenvaltiot eivät aina varmista, että kansainvälistä suojelua myönnetään ainoastaan niin pitkäksi aikaa kuin riski joutua vainotuksi tai kärsimään vakavaa haittaa jatkuu, vaikka EU:n lainsäädännössä näin säädetään. Lisäksi eräät aseman määrittelyä koskevaan uudelleenlaadittuun direktiiviin sisältyvät säännöt, joissa vahvistetaan hakijoiden aseman tunnustamista koskevat yhteiset perusteet, ovat luonteeltaan valinnaisia (mm. hakijan velvollisuus perustella hakemuksensa, säännöt, jotka liittyvät alkuperämaassa annettavan suojelun arviointiin, valinnaiset poistamisperusteet) ja jättävät jäsenvaltioille paljon harkintavaltaa.

Edellä mainitut erot hyväksymisasteissa ja niiden oikeuksien tasossa, jotka kansallisissa turvapaikkajärjestelmissä liitetään kuhunkin suojeluasemaan, viittaavat vahvasti siihen, että tarvitaan yhdenmukaisempi lähestymistapa. Erot saattavat kannustaa kansainvälistä suojelua hakevia henkilöitä hakemaan turvapaikkaa niissä jäsenvaltioissa, joissa oikeuksien tason ja hyväksymisasteen katsotaan olevan muita korkeammalla, mieluummin kuin siinä jäsenvaltiossa, joka olisi Dublin-sääntöjen mukaan vastuussa heidän hakemustensa käsittelystä. Lisäksi kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden mahdolliseen edelleen liikkumiseen on puututtava selventämällä, että heidän on pysyttävä siinä jäsenvaltiossa, joka on myöntänyt heille suojelua.

Jos suojelun tarpeen jatkumista ei tarkisteta, suojelusta tulee tosiasiaissa luonteeltaan pysyvää, mikä luo kansainvälistä suojelua tarvitseville lisäkannusteen tulla EU:hun sen sijaan, että turvaa haettaisiin muualta, kuten alkuperämaata lähempänä olevista maista.

Osoitetun yhdenmukaistamistarpeen sekä ehdotettujen muutosten laajuuden vuoksi ehdotetaan, että nykyinen direktiivi korvataan asetuksella. Suoran sovellettavuuden ansiosta muutos edistäisi jo itsessään lähentymistä ja takaisi yhdenmukaisuuden myös ehdotetun turvapaikkamenettelyasetuksen kanssa.

Edellä esitetyistä syistä ehdotuksella on seuraavat tavoitteet:

1. **Sellaisten yhteisten perusteiden yhdenmukaistamisen jatkaminen**, joiden mukaisesti kansainvälistä suojelua koskevat hakemukset hyväksytään, laatimalla

¹¹ Direktiivi 2011/95/EU vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiseksi kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle sekä myönnetyn suojelun sisällölle (uudelleenlaadittu), jäljempänä 'aseman määrittelyä koskeva uudelleenlaadittu direktiivi'.

¹² Esimerkiksi tammikuun ja syyskuun 2015 välisenä aikana Afganistanista tulleiden turvapaikanhakijoiden osalta turvapaikkahakemusten hyväksymisaste oli Italiassa lähes 100 prosenttia ja Bulgariassa 5,88 prosenttia (Eurostat). Myönnettyä asemaa koskevien erojen osalta EASOn tiedot vuoden 2015 toiselta neljännekseltä osoittavat, että Saksa (99 %), Kreikka (98 %) ja Bulgaria (85 %) myönsivät pakolaisaseman lähes kaikille Syyrian kansalaisille, kun taas Malta (100 %), Ruotsi (89 %), Unkari (83 %) ja Tšekki (80 %) antoivat heille toissijaisen suojeluaseman. https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/public/Quarterly-Asylum-Report-2015_Q2_Final.pdf

ohjaavia sääntöjä ja korvaamalla nykyiset valinnaiset säännöt, jotka koskevat hakijan velvollisuutta perustella hakemuksensa, alkuperämaassa annettavan suojelun vaihtoehtojen arviointia sekä perusteita, joilla kansainvälistä suojelua saavan henkilön asema voidaan poistaa, jos hän on vaaraksi jäsenvaltion turvallisuudelle tai jos hänet on tuomittu erityisen vakavasta rikoksesta.

2. **Turvapaikkapäätösten yhdenmukaisuuden lisääminen** kaikkialla EU:ssa velvoittamalla jäsenvaltioiden määrittävät viranomaiset ottamaan hakemuksia arvioidessaan huomioon alkuperämaan tilannetta koskeva yhteinen analyysi ja ohjeistus, joita Euroopan unionin turvapaikkavirasto ja eurooppalaiset alkuperämaatietojen tuottamisverkostot tarjoavat unionin tasolla unionin turvapaikkavirastoa koskevan asetusehdotuksen¹³ uusien säännösten mukaisesti.
3. Huolehtiminen siitä, että suojelua myönnetään ainoastaan niin pitkäksi aikaa kuin syyt joutua vainotuksi tai kärsimään vakavaa haittaa jatkuvat, vaikuttamatta henkilön kotoutumismahdollisuuksiin. Ehdotuksessa asetetaan jäsenvaltioille velvoitteita toteuttaa järjestelmällisiä ja säännöllisiä suojeluaseman arviointeja, kun alkuperämaan tilanteessa tapahtuu merkittäviä muutoksia ja kun ne aikovat uusia oleskeluluvan ensimmäisen kerran pakolaisten tapauksessa ja ensimmäisen tai toisen kerran toissijaista suojelua saavien henkilöiden tapauksessa. Samaan aikaan on olennaista, että jäsenvaltiot edistävät suojeluun oikeutettujen kotoutumista yhteiskuntaan. Tähän liittyen ehdotuksessa selvennetään kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden oikeuksien ja velvollisuuksien laajuutta. Siinä säädetään myös aktiivista kotoutumista edistävästä kannusteista suojelun myöntämisen aikana, jolloin jäsenvaltiot voivat asettaa tietyn sosiaaliavustuksen edellytykseksi tosiasiallisen osallistumisen kotouttamistoimenpiteisiin kotouttamista koskevan toimintasuunnitelman¹⁴ mukaisesti. Päätökset pakolaisaseman tai toissijaisen suojeluaseman lakkauttamisesta tulevat voimaan vasta kolmen kuukauden kuluttua, jotta henkilöillä, joiden asema on poistettu, on tosiasiaa mahdollisuus hakea toista oikeudellista asemaa, esimerkiksi työskentelyyn liittyviä tarkoituksia varten.
4. **Puuttuminen kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden edelleen liikkumiseen** selventämällä, että suojelua saavalla henkilöllä on velvollisuus pysyä suojelua myöntäneessä jäsenvaltiossa, sekä vähentämällä kannusteita entisestään muuttamalla pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta annettua direktiiviä¹⁵ siten, että direktiivissä edellytetyn laillisen oleskelun määräajan laskeminen aloitetaan alusta, jos suojelua saava henkilö löydetään toisesta jäsenvaltiosta ilman oikeutta asua tai oleskella siellä.
5. **Kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden oikeuksien yhdenmukaistaminen edelleen** erityisesti oleskelulupien voimassaolon ja muodon osalta sekä selventämällä suojelua saavien henkilöiden oikeuksien ja velvollisuuksien laajuutta etenkin sosiaaliturvan ja sosiaaliavustusten osalta.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

¹³ COM(2016) 271 final.

¹⁴ COM(2016) 377 final.

¹⁵ Neuvoston direktiivi 2003/109/EY, annettu 25 päivänä marraskuuta 2003, pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta (EUVL L 16, 23.1.2004, s. 44).

Tämä ehdotus, kuten myös sen edeltäjä eli aseman määrittelyä koskeva uudelleenlaadittu direktiivi, on olennainen osa Euroopan yhteistä turvapaikkajärjestelmää, ja se on täysin yhdenmukainen sekä 4. toukokuuta 2016 esitettyjen ensimmäisten Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän uudistamista koskevien ehdotusten että turvapaikkamenettelydirektiivin ja vastaanotto-olosuhteita koskevan direktiivin uudistamista koskevien ehdotusten kanssa, mukaan luettuina ehdotukset turvapaikkamenettelydirektiivin muuttamisesta asetukseksi ja unionin jäsennellyn uudelleensijoitusjärjestelmän perustamisesta.

Ehdotus pohjautuu Euroopan turvapaikkavirastoa koskevaan ehdotukseen siltä osin kuin siinä velvoitetaan jäsenvaltioiden määrittävät viranomaiset ottamaan turvapaikkahakemuksia arvioidessaan huomioon turvapaikkaviraston keräämät alkuperämaatiedot sekä turvapaikkaviraston tällaisia tietoja koskeva yhteinen analyysi ja ohjeistus. Lisäksi merkittäviä ja olennaisia muutoksia suhteessa tähän yhteiseen analyysiin ja ohjeistukseen pidetään osoituksena siitä, että kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden asemaa on tarkistettava.

Kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden oikeuksien ja velvollisuuksien osalta hakijan nimenomainen velvoite perustella hakemuksensa kaikkien saatavilla olevien seikkojen avulla sekä tehdä yhteistyötä heijastaa Dublin-asetuksen tarkistamista koskevan ehdotuksen¹⁶ asiaa koskevia säännöksiä.

Turvapaikkamenettelyjä koskevaa asetusta koskeva ehdotus ja tämä ehdotus täydentävät toisiaan, sillä tässä ehdotuksessa vahvistetaan määrittelyä ja aseman poistamista koskevat perusteet, kun taas turvapaikkamenettelyasetuksessa säädetään kansainvälistä suojelua koskeviin hakemuksiin sovellettavista menettelysäännöistä.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Tämä ehdotus on yhdenmukainen komission Euroopan muuttoliikeagendassa¹⁷ esittämän muuttoliikkeen hallinnan parantamista koskevan pitkän aikavälin politiikan kanssa. Muuttoliikeagendassa puheenjohtaja Junckerin poliittisten suuntaviivojen pohjalta on kehitetty joukko johdonmukaisia ja toisiaan vahvistavia aloitteita, jotka perustuvat neljään toimintalohkoon. Toimintalohkot ovat laittoman muuttoliikkeen houkuttelevuuden vähentäminen, ihmishenkien pelastaminen ja unionin ulkorajojen turvaaminen, vahva yhteinen turvapaikkapolitiikka ja laillista muuttoliikettä koskeva uusi politiikka. Tällä ehdotuksella jatketaan Euroopan muuttoliikeagendan täytäntöönpanoa tavoitteena olevan unionin turvapaikkapolitiikan lujittamisen osalta. Ehdotus olisi nähtävä osana laajempaa EU-tason politiikkaa, jonka tavoitteena on vahvan ja tehokkaan järjestelmän luominen muuttoliikkeen kestävä hallintaa varten tulevaisuudessa tavalla, joka on oikeudenmukainen paitsi vastaanottavan yhteiskunnan ja EU:n kansalaisten myös asianomaisten kolmansien maiden kansalaisten ja alkuperä- ja kauttakulkumaiden kannalta.

Lisäksi ehdotetut muutokset mahdollisiin kotoutumiskannusteisiin voivat edistää kotouttamista koskevan toimintasuunnitelman¹⁸ tavoitteiden saavuttamista.

¹⁶ COM(2016) 27 final.

¹⁷ COM(2015) 240 final.

¹⁸ COM(2016) 377 final.

• **Oikeusperusta**

Koska ehdotuksen tavoitteena on varmistaa toisaalta se, että jäsenvaltioissa sovelletaan yhteisiä perusteita kansainvälistä suojelua todella tarvitsevien henkilöiden määrittelyyn, ja toisaalta se, että nämä henkilöt saavat yhtäläiset oikeudet kaikissa jäsenvaltioissa, ehdotuksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 78 artiklan 2 kohdan a ja b alakohta. Kyseisissä määräyksissä vahvistetaan, että EU:lla on toimivalta kehittää turvapaikka-asioita sekä toissijaista ja tilapäistä suojelua koskeva yhteinen politiikka, jonka tarkoituksena on antaa asianmukainen asema kaikille kansainvälistä suojelua tarvitseville kolmansien maiden kansalaisille ja varmistaa palauttamiskiellon periaatteen noudattaminen. Tämän politiikan on oltava pakolaisten oikeusasemasta 28. heinäkuuta 1951 tehdyn Geneven yleissopimuksen ja 31. tammikuuta 1967 tehdyn pöytäkirjan sekä muiden asiaan liittyvien sopimusten mukaista.

Näin ollen EU:lla on toimivalta hyväksyä toimenpiteitä, joilla vahvistetaan esimerkiksi

a) koko unionissa voimassa oleva yhdenmukainen turvapaikka-asema kolmansien maiden kansalaisille; ja

b) yhdenmukainen toissijainen suojeluasema kolmansien maiden kansalaisille, jotka eivät saa turvapaikkaa unionissa mutta jotka tarvitsevat kansainvälistä suojelua.

SEUT-sopimuksen 79 artiklan 2 kohdan a alakohta lisätään oikeusperustaksi pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta annettuun direktiiviin 2003/109/EY ehdotetun, kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä koskevan muutoksen vuoksi.

• **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Jäsenvaltioiden väliset erot hyväksymisasteissa ja samoin perustein turvapaikkaa hakeville myönnettyssä suojeluasemassa, oleskelulupien voimassaoloajoissa ja kansainvälistä suojelua saaville henkilöille taattujen oikeuksien tasossa saattavat kannustaa turvapaikkashoppailuun ja edelleen liikkumiseen EU:n sisällä.

Tavoitteena on korvata nykyinen direktiivi asetuksella, jotta voitaisiin edistää lähentymistä siinä, miten samanlaisista turvapaikkahakemuksista päätetään, sekä suhteessa myönnettävän kansainvälisen suojelun sisältöön. Tällä tavoin pyritään vähentämään kannustimia edelleen liikkumiseen EU:n sisällä sekä varmistamaan, että kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä kohdellaan tasapuolisesti kaikkialla EU:ssa.

Koska Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän myötä kaikkiin turvapaikanhakijoihin ja kansainvälistä suojelua saaviin henkilöihin sovelletaan kaikkialla EU:ssa yhteisiä vaatimuksia, näitä tavoitteita ei voida saavuttaa yksittäisten jäsenvaltioiden toimilla. EU-tason toimia tarvitaan helpottamaan turvapaikkapäätösten yhdenmukaisuuden lisäämistä EU:ssa sekä lieventämään soveltamisen eroista johtuvia seurauksia.

Jäsenvaltioilla on edelleen vapaus myöntää kansallisen lainsäädäntönsä nojalla muunlaista suojelua.

• **Suhteellisuusperiaate**

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen sen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Vaikka yhdenmukaisuus lisääntyi merkittävästi direktiivien 2004/83/EY ja 2011/95/EU hyväksymisen myötä, jäsenvaltioiden välillä on edelleen huomattavia eroja, jotka koskevat hyväksymisasteita ja myönnettävän suojeluaseman tyyppejä sekä suojelun sisältöä. Vaikka jäsenvaltioilla on velvollisuus poistaa asema, kun riski joutua vainotuksi tai kärsimään vakavaa haittaa lakkaa, jäsenvaltiot toteuttavat tällä hetkellä vain harvoja järjestelmällisiä suojeluaseman uudelleenarviointeja. Lisäksi voimassa olevaan direktiiviin sisältyvissä valinnaisissa säännöissä (mm. hakijan velvollisuus perustella hakemuksensa, säännöt, jotka liittyvät alkuperämaassa annettavan suojelun arviointiin, valinnaiset poistamisperusteet) säädetään harkintavallasta siinä, miten turvapaikkahakemuksia arvioidaan.

Aseman määrittelyä ja suojelun sisältöä koskevien sääntöjen yhdenmukaistaminen edistää turvapaikkapäätösten yhdenmukaistamista jäsenvaltioissa ja parantaa siten Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän toimintaa, joka kattaa turvapaikanhakijoista vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämistä varten luotavan kestävän ja oikeudenmukaisen järjestelmän, josta Dublin-asetukseen ehdotetussa tarkistuksessa säädetään.

Ehdotetuissa muutoksissa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi, ja muutokset koskevat aloja, joilla yhdenmukaistamisen lisäämisellä on huomattava vaikutus. Lisäksi uudet säännökset, joissa jäsenvaltioiden määrittävät viranomaiset veloitetaan ottamaan huomioon Euroopan unionin turvapaikkaviraston toimittama yhteinen analyysi ja ohjeistus tilanteesta tietyssä alkuperämaassa, vastaavat tarpeeseen puuttua hyväksytyjen turvapaikkapäätösten riittämättömyyden yhdenmukaisuuteen. Pakolaisaseman tai toissijaisen suojeluaseman lakkauttamista koskevien sääntöjen vahvistamisella on tarkoitus puuttua siihen seikkaan, että jäsenvaltiot eivät ole soveltaneet järjestelmällisesti tällaisia sääntöjä, jotka sisältyvät jo aseman määrittelyä koskevaan uudelleenlaadittuun direktiiviin. Lisäksi ehdotetaan kansainvälisen suojeluaseman edellytyksiä ja sisältöä koskevien sääntöjen selkiyttämistä Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön valossa, myönnettujen oikeuksien laajuuden selkiyttämistä ja tarvittaessa erityisesti oleskelulupien voimassaoloaikojen ja muodon yhdenmukaistamista sekä sosiaaliavustuksiin liittyvien kotoutumiskannusteiden luomista. Pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta annettuun direktiiviin ehdotettujen muutosten tarkoituksena on estää kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden sääntöjenvastainen liikkuminen EU:n sisällä ylittämättä sitä, mikä on tarpeen ehkäisevän vaikutuksen aikaansaamiseksi.

- **Eriytetty yhdentyminen**

Ensimmäinen aseman määrittelyä koskeva direktiivi (2004/83/EY) sitoo Yhdistynyttä kuningaskuntaa ja Irlantia, koska ne ovat ilmoittaneet haluavansa osallistua kyseisen direktiivin hyväksymiseen ja soveltamiseen Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen (SEU-sopimus) ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyn pöytäkirjan mukaisesti. Ne eivät ole ilmoittaneet haluavansa osallistua aseman määrittelyä koskevan uudelleenlaaditun direktiivin (2011/95/EU) hyväksymiseen ja soveltamiseen.

Edellä mainitun pöytäkirjan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti voivat päättää osallistua tämän ehdotuksen hyväksymiseen. Ne voivat päättää osallistumisestaan myös ehdotuksen hyväksymisen jälkeen.

SEU-sopimukseen ja SEUT-sopimukseen liitetyn, Tanskan asemasta tehdyn pöytäkirjan mukaisesti Tanska ei osallistu neuvostossa sellaisten toimenpiteiden hyväksymiseen, joita ehdotetaan SEUT-sopimuksen V osaston nojalla (lukuun ottamatta ”toimenpiteitä, joilla

määritetään ne kolmannet maat, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ylittäessään jäsenvaltioiden ulkorajat, tai yhtenäistä viisumin kaavaa koskevia toimenpiteitä”).

Yhdistyneen kuningaskunnan, Irlannin ja Tanskan osallistuminen tässä aseman määrittelyä koskevan uudelleenlaaditun direktiivin (2011/95/EU) kumoavassa ehdotuksessa vahvistettuihin järjestelyihin määritellään neuvottelujen aikana mainittujen pöytäkirjojen mukaisesti. Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti voivat pöytäkirjojen mukaisesti osallistua, mutta niiden ei edellytetä osallistuvan, vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alan aloitteisiin niiden toimivuutta kunnioittaen.

- **Toimintatavan valinta**

Nykyinen aseman määrittelyä koskeva uudelleenlaadittu direktiivi ehdotetaan korvattavaksi asetuksella turvapaikka-asioita koskevan päätöksenteon lähentämiseksi muuttamalla pakollisiksi nykyiset valinnaiset säännöt, joissa vahvistetaan hakijoiden aseman tunnustamista koskevat yhteiset perusteet, selkiyttämällä ja tarkentamalla entisestään kansainvälisen suojelun sisältöä (erityisesti oleskelulupien voimassaoloajan ja sosiaalisten oikeuksien osalta) ja vahvistamalla sääntöjä, joilla pyritään ehkäisemään edelleen liikkuminen.

Aseman määrittelyä koskeva alkuperäinen direktiivi 2004/83/EY oli jo laadittu uudelleen, ja tuloksena oli nykyinen aseman määrittelyä koskeva uudelleenlaadittu direktiivi (2011/95/EU). Vaikka direktiivi välineenä on edistänyt huomattavasti kansallisten sääntöjen lähentymistä, vaikuttaa kuitenkin siltä, että jäsenvaltioiden välillä on edelleen eroja hyväksymisasteissa ja että myös myönnetyn suojeluaseman tyyppiin liittyvä yhdenmukaisuus on edelleen riittämätöntä.

Sen mukaisesti, mitä komission 6. huhtikuuta 2016 hyväksymässä tiedonannossa ”Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän uudistaminen ja laillisten maahanpääsyyväylien kehittäminen” todetaan, ja nykyiseen aseman määrittelyä koskevaan uudelleenlaadittuun direktiiviin tehtävien sisällöllisten muutosten lisäksi säädösmuodoksi vaihdetaan asetus. Tämä muutos edistää itsessään lähentymistä poistamalla erot direktiivin saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä ja varmistamalla sääntöjen suoran sovellettavuuden. Lisäksi muutos varmistaa yhdenmukaisuuden myös ehdotetun turvapaikkamenettelyasetuksen kanssa, joka sekin ehdotetaan muutettavaksi asetukseksi.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Voimassa olevan lainsäädännön jälkiarvioinnit**

Euroopan komissio teetti vuonna 2015 kaksi ulkopuolista tutkimusta¹⁹, joista toisessa keskitytään nykyisen aseman määrittelyä koskevan direktiivin soveltamiseen jäsenvaltioissa. Toisessa tarkastellaan täytäntöönpano-ongelmia, yksilöidään puutteita ja arvioidaan, onko nykyinen aseman määrittelyä koskeva uudelleenlaadittu direktiivi lisännyt lähentymistä Euroopassa. Komissio on ollut tiiviisti yhteydessä toimeksisaajiin tutkimuksen laatimisen aikana ja on voinut hyödyntää joitakin alustavia tuloksia valmistellessaan tätä ehdotusta.

Täytäntöönpanoa koskevassa tutkimuksessa on todettu, että nykyinen aseman määrittelyä koskeva uudelleenlaadittu direktiivi on lisännyt joillain aloilla kansallisten sääntöjen

¹⁹ Julkaistaan pian.

lähentymistä. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että muilla aloilla käytännön soveltamisessa on edelleen huomattavia eroja, minkä vuoksi turvapaikkahakemusten hyväksymisessä on jäsenvaltioiden välisiä eroja, vaikka hakijat olisivat lähtöisin samasta alkuperämaasta. Aseman määrittelyä koskevan uudelleenlaaditun direktiivin säännösten soveltamisessa on havaittu merkittäviä eroja muun muassa hakemusten toiseikkojen ja olosuhteiden arvioinnissa, sur place -hakemusten ja suojeluvaihtoehtojen arvioinnissa ja suojeluaseman lakkauttamista koskevien lausekkeiden soveltamisessa.

Lisäksi todetaan, että yksi tärkeimmistä syistä hyväksymisasteiden eroihin EU:ssa on alkuperämaatiетоjen ja turvallisia alkuperämaita koskevien luettelujen laatiminen ja soveltaminen sekä hakijan uskottavuuden arviointi tarkasteltaessa hänen perusteltua pelkoaan joutua vainotuksi tai kärsimään vakavaa haittaa. Tutkimuksessa päätellään lisäksi, että yhdenmukaisuus on lisääntynyt toissijaista suojelua saaville henkilöille myönnettävien oikeuksien sisällön mukauttamisessa pakolaisille myönnettäviin oikeuksiin (esim. mahdollisuus työntekoon, koulutukseen tai terveydenhuoltoon). Jäsenvaltioiden käytännöissä, jotka koskevat oikeuksien myöntämistä pakolaisille ja toissijaista suojelua saaville henkilöille, on kuitenkin edelleen vaihtelua oleskelulupien ja matkustusasiakirjojen myöntämisen sekä sosiaaliavustusten, kotoutumisohjelmien tyyppin ja laadun sekä paluumuutossa avustamisen osalta. Tällaiset erot johtuvat toisaalta säännösten tulkintaeroista ja liittyvät toisaalta siihen, missä määrin jäsenvaltiot ovat saattaneet osaksi kansallista lainsäädäntöään tietyt vapaaehtoiset säännökset, jotka koskevat valinnaisia rajoituksia tai mahdollisuutta soveltaa edullisempia sääntöjä.

• Sidosryhmien kuuleminen

Komissio käynnisti 6. huhtikuuta 2016 julkaisemansa tiedonannon ”Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän uudistaminen ja laillisten maahanpääsyväylien kehittäminen”²⁰ jatkotoimena keskustelun EU:n turvapaikkasääntöjen tulevan uudistamisen vaihtoehtoista.

Komission yksiköt keskustelivat siinä yhteydessä jäsenvaltioiden, valtiosta riippumattomien järjestöjen ja Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun viraston (UNHCR) kanssa toukokuussa ja Euroopan parlamentin kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan kanssa kesäkuussa 2016. Euroopan parlamentti keskusteli tiedonannosta täysistunnossaan 11. toukokuuta. Myös kirjallisia kannanottoja vastaanotettiin.

Jäsenvaltiot ilmaisivat yleisesti tukevansa yhdenmukaistamisen jatkamista. Jotta löydettäisiin tapoja lähentää entisestään hyväksymisasteita ja myönnetyn suojelun tyyppejä, keskityttiin käytännön yhteistyön merkitykseen ja turvapaikkaviraston suuntaviivoihin.

Suojeluaseman uudelleentarkastelua sen myöntämisen jälkeen kannatettiin erityisesti siinä tilanteessa, jossa uudelleentarkastelun perusteena on EU-tason alkuperämaatiетоjen muuttuminen. Samaan aikaan jotkin jäsenvaltiot varoittivat hallinnollisesta taakasta, joka saattaisi syntyä, jos jäsenvaltioilla olisi yleinen ja nimenomainen velvoite tarkistaa suojeluaseman jatkamisperusteet aina oleskeluluvan uusimisen yhteydessä.

Myös myönnettyjen lupien voimassaoloaikojen yhdenmukaistamista entisestään tuettiin. Muutamat jäsenvaltiot kuitenkin totesivat, että mahdollisuutta myöntää oleskelulupa muilla perusteilla (humanitaarinen tai lailliseen muuttoliikkeeseen perustuva syy) suojeluaseman

²⁰ COM(2016) 197 final.

lakkaamisen jälkeen ei pitäisi vaarantaa, ja katsoivat, että on tärkeää olla heikentämättä kotoutumisnäkyviä sillä varjolla, että suojele saattaa olla vain väliaikaista.

Suojelua saaville henkilöille myönnettävien oikeuksien tason osalta jäsenvaltiot eivät yleisesti ottaen tukeneet ajatusta kahden kansainvälisen suojeleaseman välisten erojen lisäämisestä entisestään. Muutamat jäsenvaltiot ovat pyytäneet lisäämään sosiaali- ja terveydenhuoltoon liittyvää joustoa, kun taas toiset korostavat, että yhdenmukaisuutta voidaan lisätä toissijaista suojele saavien henkilöiden perheen yhdistämisen osalta.

Edelleen liikkumisen osalta kannatettiin jonkin verran tiedotuksen tehostamista velvoitteesta jäädä asumaan siihen jäsenvaltioon, joka suojele myöntää, jotta edelleen liikkumisen seuraukset olisivat selvät suojele saaville henkilöille.

Kotouttamistoimien osalta mainittiin mahdollisuus velvoittaa suojele saavat osallistumaan tarjotuille kiel- tai kansalaistaitokursseille.

Euroopan parlamentin kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan koordinaattorit varoittivat alentamasta vaatimuksia. Ehdotetun aseman uudelleentarkastelun osalta oltiin huolestuneita sen vaikutuksista suojele saavien henkilöiden kotoutusmahdollisuuksiin. Lisäksi korostettiin, että kaikkien toteutettavien toimenpiteiden täytyy olla oikeasuhteisia ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan, jäljempänä 'perusoikeuskirja', mukaisia. Vapaaseen liikkuvuuteen liittyvien oikeuksien osalta todettiin, että suojele saavilla henkilöillä olisi oltava mahdollisuus saada EU:ssa pitkään oleskelleen henkilön asema (direktiivi 2003/109) ennen nykyisen viiden vuoden määräajan päättymistä, jotta he voisivat hyödyntää oikeutta vapaaseen liikkuvuuteen.

Valtiosta riippumattomat järjestöt eivät yleisesti kannattaneet yhdenmukaisuuden lisäämistä vaatimusten alentamisen pelossa, ja ne ilmaisivat kannattavansa nykyisten säännösten täytäntöönpanon parantamista sekä sitä, että turvapaikkavirasto antaisi suuntaviivoja. Siltä varalta, että nykyisiä säännöksiä muutetaan, valtiosta riippumattomat järjestöt totesivat, että hakijoiden oikeuksia on lujitettava.

Lähentymisen osalta valtiosta riippumattomat järjestöt eivät yleisesti ottaen tukeneet lainkaan ajatusta siitä, että alkuperämaassa annettavaa suojele koskevaa lauseketta olisi pakko soveltaa. Ne eivät myöskään tukeneet suunnitelmia suojeleaseman jatkamisperusteiden uudelleentarkastelun pakollisuudesta, vaan varoittivat kotoutusmahdollisuuksiin kohdistuvista kielteisistä vaikutuksista ja tarpeettoman hallinnollisen taakan syntymisestä.

Oikeuksien osalta valtiosta riippumattomat järjestöt kannustivat säilyttämään edullisemman kohtelun vaihtoehdot, myös lupien voimassaolon osalta, ja vastustivat erojen lisäämistä pakolaisaseman ja toissijaisen suojeleaseman välillä.

Edelleen liikkumisen osalta valtiosta riippumattomat järjestöt eivät kannattaneet seuraamusten ottamista käyttöön vaan korostivat sen sijaan, että ensin olisi ymmärrettävä paremmin edelleen liikkumisen syitä ja harkittava sitä ehkäiseviä kannusteita. Suunnitelmista asettaa jäsenvaltioille lisää tiedotusvelvoitteita ne kannattivat yksityiskohtaisempien sääntöjen laatimista.

Perheen yhdistämisen osalta valtiosta riippumattomat järjestöt korostivat tarvetta rinnastaa toissijaista suojele saavien henkilöiden ja pakolaisten oikeudet.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Aseman määrittelyä koskevan uudelleenlaaditun direktiivin soveltamisesta ja täytäntöönpanosta laadittujen komission tutkimusten lisäksi tämän ehdotuksen valmisteluissa on käytetty EASOn asiaa koskevia julkaisuja, erityisesti hyväksymis- ja epäämisperusteita koskevan laatumatriisin puitteissa kerättyjä tietoja sekä EASOn käytännön opasta aseman määrittelyä koskevan uudelleenlaaditun direktiivin 15 artiklan c alakohtaa varten ja oikeudellista analyysia saman direktiivin 12 ja 17 artiklaa varten.

- **Perusoikeudet**

Tässä asetusehdotuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet. Asetuksella pyritään erityisesti varmistamaan ihmisarvon kunnioitus sekä turvapaikanhakijoiden ja heidän mukanaan tulevien perheenjäsenten oikeus turvapaikkaan ja edistämään niiden perusoikeuskirjan artiklojen soveltamista, jotka koskevat ihmisarvoa, yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamista, sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta, oikeutta koulutukseen, ammatillista vapautta ja oikeutta tehdä työtä, elinkeinovapautta, oikeutta turvapaikkaan, syrjintäkieltoa, lapsen oikeuksia, sosiaaliturvaa ja toimeentuloturvaa sekä terveyden suojelua, ja se olisi näin ollen pantava täytäntöön niiden mukaisesti. Ehdotuksessa kunnioitetaan perusoikeuskirjan 19 artiklan mukaista palauttamiskieltoa myös silloin, kun turvapaikkahakemuksia arvioidaan suhteessa alkuperämaassa annettavaan suojeluun. Ehdotuksella vahvistetaan menettelyllisiä takeita mainitsemalla, että vastuu sen osoittamisesta, että alkuperämaassa annetaan suojelua, on määrittävällä viranomaisella, ja toteamalla, että arviointi on toteutettava sen jälkeen, kun on vahvistettu, että muussa tapauksessa sovellettaisiin aseman määrittelyä koskevia perusteita.

Ehdotuksessa noudatetaan myös perusoikeuskirjan 34 artiklan 3 kohdan ja Geneven yleissopimuksen 23 artiklan mukaisia toimeentuloturvaa koskevia määräyksiä, kun jäsenvaltioille annetaan lupa asettaa tietyn sosiaaliavustuksen saamisen edellytykseksi tosiasiallinen osallistuminen kotouttamistoimenpiteisiin sekä asettaa oleskelua koskevia edellytyksiä, jotka liittyvät tiettyjen sosiaalietuuksien saamiseen, tosin niin, että tällaisia edellytyksiä voidaan soveltaa vain kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden kotoutumisen helpottamiseksi.

Erityisesti on otettu huomioon naisten ja vauvojen oikeudet raskauden ja synnytyksen aikana sekä synnytyksen jälkeen. Ehdotuksessa otetaan myös huomioon velvoitteet, joita jäsenvaltioilla on naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen (Istanbulin yleissopimus) nojalla. Ottaen huomioon komission ehdotukset neuvoston päätöksiksi Istanbulin yleissopimuksen allekirjoittamisesta ja tekemisestä ja jotta kansainvälistä suojelua tarvitseville naisille, joihin on kohdistunut sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa, taattaisiin asianmukainen suojelun taso, tätä asetusta tulkittaessa ja sovellettaessa olisi noudatettava sukupuolinäkökohdat huomioon ottavaa lähestymistapaa, mitä vaaditaan joka tapauksessa sen jälkeen, kun EU on tehnyt Istanbulin yleissopimuksen.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotuksesta ei aiheudu taloudellista tai hallinnollista rasitetta unionille. Näin ollen sillä ei ole vaikutuksia unionin talousarvioon.

5. LISÄTIEDOT

• Seuranta-, arviointi- ja raportointijärjestelyt

Komissio laatii kertomuksen tämän asetuksen soveltamisesta Euroopan parlamentille ja neuvostolle kahden vuoden kuluessa asetuksen voimaantulosta ja sen jälkeen viiden vuoden välein. Jäsenvaltioiden on toimitettava kertomuksen laatimista varten tarvittavat tiedot komissiolle ja Euroopan unionin turvapaikkavirastolle. Turvapaikkavirasto myös valvoo sitä, kuinka jäsenvaltiot noudattavat tätä asetusta, valvontamekanismilla, jonka perustamista komissio ehdotti²¹ tarkistaessaan turvapaikkaviraston toimeksiantoa.

• Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset

Nykyinen aseman määrittelyä koskeva uudelleenlaadittu direktiivi ehdotetaan korvattavaksi asetuksella. Direktiivin sisältöä muutetaan kuitenkin vain a) 1 kohdassa lueteltujen poliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi, b) siinä määrin kuin on tarpeen sen sanamuotojen mukauttamiseksi suoran sovellettavuuden mahdollistamiseksi ja c) siinä määrin kuin nykyisiä säännöksiä on tarpeen selventää asiaa koskevan oikeuskäytännön valossa. Näin ollen oheiset selitykset koskevat vain niitä säännöksiä, joihin on tehty sisällöllisiä muutoksia verrattuna nykyiseen aseman määrittelyä koskevaan uudelleenlaadittuun direktiiviin.

1. Kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden hakemusten hyväksymistä koskevien yhteisten perusteiden yhdenmukaistamisen jatkaminen

3 artikla – Aineellinen soveltamisala

Asetuksen soveltamisala on jatkossakin kaksitahoinen: siinä toisaalta vahvistetaan vaatimukset kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiseksi kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi ja toisaalta vahvistetaan heille myönnettävän kansainvälisen suojelun sisältö. Koska tämän ehdotuksen säädöstyypiksi on valittu asetus, siinä ei enää ole säännöstä, jonka nojalla jäsenvaltiot voisivat myöntää edullisemman kohtelun. Asetusehdotuksen 3 artiklan 2 kohdassa kuitenkin todetaan, että jäsenvaltiot voivat myöntää kansallisen humanitaarisen aseman niille, joille ei voida myöntää suojelua tämän asetuksen nojalla. Lisäksi vastaavassa johdanto-osan kappaleessa tarkennetaan, että jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön muita kuin tässä asetuksessa säädettyjä kansallisia toimenpiteitä, kunhan ne eivät haittaa sen säännösten soveltamista.

4 artikla – Tosiseikkojen arviointi

Asetusehdotuksen 4 artiklan 1 kohdassa vahvistetaan, että kansainvälistä suojelua hakevan henkilön on perusteltava hakemuksensa. Näin ollen hakija on nimenomaisesti velvoitettu ilmoittamaan kaikki saatavillaan olevat seikat, tekemään yhteistyötä ja – Dublin-asetuksen tarkistamista koskevan ehdotuksen²² ja turvapaikkamenettelyasetusta koskevan ehdotuksen säännösten mukaisesti – pysymään kyseisen jäsenvaltion alueella menettelyn koko keston ajan.

5 artikla – Kansainvälisen suojelun tarpeen ilmeneminen sur place -tilanteessa

²¹ COM(2016) 271 final.

²² COM(2016) 270 final.

Asetusehdotuksen 5 artiklan 3 kohtaa on laajennettu siten, että jäsenvaltioilla on mahdollisuus olla myöntämättä toissijaista suojeluasemaa tai pakolaisasemaa, jos kansainvälistä suojelua hakeva tekee myöhemmän hakemuksen sellaisten olosuhteiden perusteella, jotka hakija on itse aiheuttanut alkuperämaasta lähdön jälkeen.

8 artikla – Alkuperämaassa annettava suojelu

Asetusehdotuksen 8 artiklassa säädetään uudesta velvollisuudesta arvioida alkuperämaassa annettavan suojelun mahdollisuutta. Lisäksi säädetään, että jos edellytykset sille täyttyvät, että hakija voi turvallisesti ja laillisesti matkustaa alkuperämaansa johonkin osaan, johon hänellä on pääsy ja johon hänen voidaan kohtuullisesti odottaa voivan asettua, voidaan todeta, että hakija ei tarvitse kansainvälistä suojelua. Alkuperämaassa annettavan suojelun arviointia koskevien velvoitteiden vahvistamisen lisäksi on 8 artiklan 4 kohdalla lisätty takeita, joilla selkeytetään turvapaikkahakemusten arviointia tässä suhteessa.

10 artikla – Vainon syyt

Euroopan unionin tuomioistuimen asiaa koskevan oikeuskäytännön²³ mukaisesti 10 artiklan 3 kohdassa selvennetään, että määrittävä viranomainen ei voi kohtuullisesti odottaa hakijan käyttäytyvän hienovaraisesti tai pidättäytyvän tietyistä käytännöistä välttääkseen riskin joutua vainotuksi, jos tällainen käytös tai tällaiset käytännöt ovat olennainen osa hänen identiteettiään.

12 artikla – Epääminen

Ehdotuksen 12 artiklan 5 kohtaan on lisätty yksityiskohtaisempia säännöksiä Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön²⁴ perusteella sen selkiyttämiseksi, että tiettyjen rikosten tekeminen (erityisesti julmat teot ja terroriteot), on peruste pakolaisaseman myöntämättä jättämiselle, vaikka teolla olisi ollut poliittinen päämäärä.

Lisäksi 12 artiklan 6 kohdassa selvennetään Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön²⁵ perusteella, että pakolaisaseman myöntämättä jättäminen riippuu ainoastaan siitä, täyttyvätkö tämän artiklan mukaiset edellytykset, eikä sen edellytykseksi voida asettaa mitään muuta suhteellisuusarviointia.

2. Turvapaikkapäätösten yhdenmukaisuuden lisääminen kaikkialla EU:ssa velvoittamalla jäsenvaltioiden määrittävät viranomaiset ottamaan huomioon Euroopan unionin turvapaikkaviraston ohjeistus

7 artikla – Suojelun tarjoajat

Turvapaikkapäätöskäytäntöjen lähentämiseksi eri puolilla EU:ta niissä tilanteissa, joissa arvioidaan, pitääkö kansainvälinen järjestö valvonnassaan valtiota tai huomattavaa osaa sen alueesta, 7 artiklan 3 kohdassa vahvistetaan, että määrittäville viranomaisille on velvollisuus perustaa päätöksensä unionin ohjeisiin ja erityisesti Euroopan unionin turvapaikkaviraston ja eurooppalaisten alkuperämaatiетоjen tuottamisverkostojen tarjoamaan alkuperämaan tilannetta koskevaan yhteiseen analyysiin ja ohjeistukseen. Euroopan unionin

²³ C-199/12.

²⁴ C-57/09.

²⁵ C-57/09.

turvapaikkavirastoa koskevassa ehdotuksessa (asetuksen²⁶ 8 ja 10 artiklassa) säädetään toimivallasta tällaisen yhteisen analyysin ja ohjeistuksen, jäljempänä 'turvapaikkaviraston antama ohjeistus', antamiseen. Tähän viitataan myös 7 artiklan 3 kohdassa.

8 artikla – Alkuperämaassa annettava suojelu

Alkuperämaassa annettavaan suojeluun liittyvien turvapaikkapäätösten lähentymisen varmistamiseksi jäsenvaltioiden määrittävät viranomaiset velvoitetaan ottamaan muiden tietojen ohella huomioon turvapaikkaviraston antama ohjeistus samaan tapaan kuin 7 artiklan 3 kohdassa kuvatussa menettelyssä.

11 ja 17 artikla – Pakolaisaseman ja toissijaisen suojeluaseman lakkaaminen

Asetusehdotuksen 11 artiklan 2 kohdan b alakohdassa, joka koskee pakolaisaseman lakkaamista, ja 17 artiklan 2 kohdan b alakohdassa, joka koskee toissijaista suojelua, säädetään määrittävien viranomaisten veloitteesta perustaa päätöksensä turvapaikkaviraston antamaan ohjaukseen arvioidessaan, ovatko pakolaiset ja toissijaista suojelua saavat henkilöt lakanneet olemasta henkilöitä, jotka voivat saada heille myönnettyä suojelua.

3. Systemaattisten ja säännöllisten suojeluaseman uudelleentarkastelujen ottaminen käyttöön

14 ja 20 artikla – Toissijaisen suojeluaseman peruuttaminen, lakkauttaminen tai uusimatta jättäminen

Ehdotuksen 14 artiklan 1 kohdassa ja 20 artiklan 1 kohdassa velvoitetaan määrittävät viranomaiset peruuttamaan tai lakkauttamaan suojeluasema tai jättämään se uusimatta, kun suojelun tarvetta ei enää ole tai kun epäämisperusteita ilmenee suojelun myöntämisen jälkeen. Suojeluasemaa on näin ollen tarkasteltava uudelleen sen selvittämiseksi, täytyvätkö vaatimukset (pelko joutua vainotuksi, mielivaltaisen väkivalta) edelleen.

15 ja 21 artikla – Pakolaisaseman ja toissijaisen suojeluaseman uudelleentarkastelu

Ehdotuksessa otetaan käyttöön uudelleentarkasteluun liittyviä laukaisutekijöitä, joista toinen liittyy sisältöön ja toinen säännönmukaisuuden varmistamiseen. Näin ollen ehdotetaan, että määrittävät viranomaiset velvoitettaisiin suorittamaan uudelleentarkasteluja, kun alkuperämaassa on tapahtunut merkittävä muutos, joka otetaan huomioon EU-tason asiakirjoissa, kuten turvapaikkaviraston antamassa ohjeistuksessa (15 artiklan 1 kohdan a alakohta ja 21 artiklan 1 kohdan a alakohta), sekä silloin, kun ne uusivat oleskeluluvan ensimmäisen kerran pakolaisten tapauksessa ja ensimmäisen tai toisen kerran toissijaista suojelua saavien henkilöiden tapauksessa (15 artiklan 1 kohdan b alakohta ja 21 artiklan 1 kohdan b alakohta). Uudelleentarkastelujen ei pitäisi aiheuttaa kansallisille hallintoelimille ylimääräistä hallinnollista taakkaa, sillä ne ovat tarkasti kohdennettuja ja koskevat vain tilanteita, joissa on joka tapauksessa tehtävä päätös oleskeluluvan jatkamisesta tai joissa tietyn alkuperämaan tilanteessa on ilmoituksen mukaan tapahtunut merkittävä muutos. Tästä syystä tällä ehdotuksella lisätään yhdenmukaisuutta ja valvontaa aiheuttamatta kuitenkaan jäsenvaltioille tarpeetonta taakkaa.

²⁶ COM(2016) 271 final.

Ehdotuksen 14 artiklan 5 kohdassa ja 20 artiklan 3 kohdassa ehdotetaan soveltamisen lykkäämistä kolmella kuukaudella siinä tapauksessa, että asema on peruutettu olosuhteissa tapahtuneen muutoksen vuoksi, jotta kyseisellä henkilöllä olisi mahdollisuus yrittää muuttaa asemaansa, jos se on mahdollista muilla perusteilla (perhe, työ, opiskelu, humanitaarinen syy jne.).

4. Puututaan edelleen liikkumiseen selventämällä, että suojelua saavalla henkilöllä on velvollisuus pysyä suojelua myöntäneessä jäsenvaltiossa, sekä vähentämällä kannusteita entisestään muuttamalla pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta annettua direktiiviä

29 artikla – Liikkuminen unionin sisällä

Ehdotuksen 29 artiklassa säädetään, että kansainvälistä suojelua saavalla henkilöllä on pääsääntöisesti velvollisuus asua suojelua myöntäneessä jäsenvaltiossa, ja yhdessä 44 artiklan kanssa siinä myös heikennetään ehtoja siinä tapauksessa, että suojelua saava henkilö löydetään toisesta jäsenvaltiosta ilman oikeutta asua tai oleskella siellä. Ehdotuksen 29 artiklan 2 kohdassa viitataan Dublin-asetukseen (20 artiklan 1 kohdan e alakohta) tältä osin ehdotettuihin säännöksiin. Lisäksi ehdotetaan pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta annetun direktiivin 2003/109/EY muuttamista sekä säännösten antamista siitä, että sen viisivuotiskauden laskeminen, jonka kuluttua kansainvälistä suojelua saavat henkilöt voivat saada pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen aseman, pitäisi aloittaa alusta joka kerta, kun kyseinen henkilö löydetään muusta kuin kansainvälistä suojelua myöntäneestä jäsenvaltiosta ilman oikeutta asua tai oleskella siellä unionin tai kansallisen asiaa koskevan lainsäädännön nojalla. On odotettavissa, että tämä ehdotettu toimenpide kannustaa kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä noudattamaan sääntöjä ja välttämään sääntöjenvastaista edelleen liikkumista, koska muussa tapauksessa olisi vaarana, että he joutuisivat odottamaan pidempään pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen aseman saamista ja siihen liittyvää oikeutta EU:n sisäiseen liikkuvuuteen.

Lisäksi 29 artiklassa vahvistetaan, että asiaa koskevat Schengen-säännökset mahdollistavat sen, että suojelua saava henkilö voi – jos Schengenin sopimuksen soveltamista koskevan yleissopimuksen 21 artiklan määräykset täyttyvät – oleskella toisessa Schengenin säännöstöä täysimääräisesti soveltavassa jäsenvaltiossa 90 päivää minkä tahansa 180 päivän jakson aikana. Artiklassa tarkennetaan myös, että suojelua saava henkilö voi hakea lupaa asua toisessa jäsenvaltiossa muiden sovellettavien EU:n sääntöjen mukaisesti (kuten ehdotetaan ehdotuksessa kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten²⁷) tai jos toisen jäsenvaltion kansalliset säännöt sen mahdollistavat.

24 artikla – Tietojen antaminen

Asetusehdotuksen 24 artiklassa vahvistetaan tiedottamista koskevia sääntöjä sen varmistamiseksi, että kansainvälistä suojelua saavat henkilöt ovat tietoisia oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan erityisesti suhteessa säännöksiin, jotka koskevat liikkumista unionin sisällä. Tätä tarkoitusta varten ehdotetaan täytäntöönpanosäädöstä tiedottamisen sisältöä ja muotoa koskevien yhdenmukaisten sääntöjen vahvistamiseksi kaikkialla EU:ssa.

²⁷ COM(2016) 378 final.

5. Kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden oikeuksien yhdenmukaistamisen jatkaminen

22 artikla – Yleiset säännöt

Asetusehdotuksen VII luvussa säädetään suojelun sisällöstä ja esitetään oikeudet ja velvollisuudet kolmessa jaksossa, joissa käsitellään yleisiä säännöksiä, asumiseen liittyviä oikeuksia ja kotoutumiseen liittyviä oikeuksia. Muutoksilla lisätään yhdenmukaisuutta luomalla yhtenäiset säännöt, jotka koskevat erityisesti oleskelulupia ja matkustusasiakirjoja, sekä selkeyttämällä myönnettävien oikeuksien ja erityisesti sosiaalisten oikeuksien laajuutta.

Vaikka pakolaisaseman tunnustaminen on toteava toimenpide, 22 artiklan 3 kohdassa selvennetään nimenomaisesti, että tiettyjen oikeuksien (mahdollisuus työntekoon ja sosiaaliturvaan) ehdoksi voidaan asettaa voimassa oleva oleskelulupa.

25 artikla – Perheen yhtenäisyys

Perheen yhtenäisyyden (25 artikla) osalta laajennetaan perheenjäsenten määritelmä heijastamaan nykyisten muuttoliikesuuntausten todellisuutta, jossa hakijat usein saapuvat jäsenvaltioiden alueelle pitkään kestäneen kauttakulkuvaiheen jälkeen. Vastaava perheen yhtenäisyyttä koskeva johdanto-osan kappale selventää, että nämä säännökset ovat erityissäännöksiä (*lex specialis*) suhteessa perheenyhdistämistä koskevan direktiivin sääntöihin.

26 artikla – Oleskeluluvat

Oleskelulupien osalta 26 artiklassa säädetään oleskelulupien voimassaoloajan ja muodon nimenomaisesti yhdenmukaistamisesta, mutta kuitenkin siten, että säilytetään ero toissijaista suojelua saavien henkilöiden ja pakolaisten välillä. Toissijaisen suojelun tapauksessa oleskelulupa on voimassa yhden vuoden ja sen voimassaoloa voidaan jatkaa kahden vuoden jaksoissa (1+2+2 vuotta), kun taas pakolaisten oleskelulupa on voimassa kolme vuotta ja sen voimassaoloa voidaan jatkaa kolmen vuoden jaksoissa (3+3+3 vuotta).

27 artikla – Matkustusasiakirjat

Matkustusasiakirjojen turvaominaisuuksien ja biometristen tunnisteiden vähimmäisvaatimuksia ehdotetaan yhdenmukaistettaviksi 27 artiklassa velvoittamalla jäsenvaltiot myöntämään vähintään vuoden voimassa olevia matkustusasiakirjoja, millä varmistetaan, että myönnettyihin matkustusasiakirjoihin sovelletaan teknistä yhdenmukaistamista koskevia asetuksen (EY) N:o 2252/2004 sääntöjä.

28 artikla – Liikkumisvapaus jäsenvaltiossa

Ehdotuksen 28 artiklan 2 kohdassa kodifoidaan Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö²⁸, joka koskee liikkumisvapautta jäsenvaltioissa, mahdollistamalla se, että jäsenvaltiot voivat asettaa oleskelua koskevia edellytyksiä, jos niitä tarvitaan kotoutumisen helpottamiseksi.

30 artikla – Mahdollisuus työntekoon

²⁸ Asia C-443/14.

Mahdollisuutta työntekoon koskevassa artiklassa (30 artikla) tarkennetaan entisestään työllisyyteen liittyviä yhdenvertaista kohtelua koskevia sääntöjä luettelemalla uudet kollektiiviset työntekijän oikeudet sekä paremmin muotoillut jäsenvaltion velvollisuudet, jotka koskevat työterveyttä ja -turvallisuutta sekä kotoutumisen helpottamista.

32 artikla – Mahdollisuus päästä pätevyyden tunnustamista ja taitojen validointia koskevien menettelyjen piiriin

Pätevyyden tunnustamista koskevissa säännöksissä (31 artiklan 1 ja 2 kohta) on sovitettu paremmin yhteen yhdenvertaista kohtelua ja kotoutumisen helpottamista koskevat velvoitteet, ja taitojen validoinnin osalta yhtäläisen kohtelun velvoite esitetään erikseen järjestelmien erojen korostamiseksi.

33 artikla – Sosiaaliturva

Sosiaaliturvan laajuutta selkiytetään oikeudellisen selkeyden vuoksi viittaamalla sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevaan asetukseen (2 artiklan 17 kohta).

6. Kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden kotoutumiskannusteiden lujittaminen

34 artikla – Sosiaaliavustukset

Sosiaaliavustukset määritellään nyt 2 artiklan 18 kohdassa oikeuskäytännön²⁹ perusteella. Nykyinen mahdollisuus rajoittaa sosiaaliavustukset perusetuuksiin säilytetään toissijaista suojelua saavien henkilöiden tapauksessa. Perusetuuksien katsotaan kattavan vähintään vähimmäistoimeentuloturvan sekä avun sairauden tai raskauden ja vanhemmuuden varalta, jos tällaisia etuuksia on ja niitä myönnetään omille kansalaisille.

Näiden rajoitusten lisäksi 34 artiklassa ehdotetaan kotoutumiskannusteiden antamiseksi sen mahdollistamista, että jäsenvaltiot voisivat asettaa kaikille kansainvälistä suojelua saaville henkilöille tietyn sosiaaliavustuksen myöntämisen edellytykseksi tosiasiallisen osallistumisen kotouttamistoimenpiteisiin.

38 artikla – Mahdollisuus kotouttamispalveluihin

Näin ollen 38 artiklassa vahvistetaan vastaavaksi toimenpiteeksi suojelua saavien henkilöiden mahdollinen velvoite osallistua kotouttamistoimenpiteisiin. Jos kansainvälistä suojelua saavat henkilöt velvoitetaan osallistumaan tosiasiallisesti kotouttamistoimenpiteisiin Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön³⁰ mukaisesti, jäsenvaltioiden olisi kuitenkin otettava huomioon yksittäiset vaikeudet.

²⁹ Asia C-140/12.

³⁰ Asia C-579/13.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiselle kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle ja myönnetyn suojelun sisällölle sekä pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta 25 päivänä marraskuuta 2003 annetun neuvoston direktiivin 2003/109/EY muuttamisesta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 78 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdan ja 79 artiklan 2 kohdan a alakohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon,

noudattavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiseksi kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle sekä myönnetyn suojelun sisällölle 13 päivänä joulukuuta 2011 annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2011/95/EU³¹ (uudelleenlaadittu) on tehtävä useita sisältömuutoksia. Yhdenmukaisuuden ja lähentymisen varmistamiseksi turvapaikkapäätösten ja kansainvälisen suojelun sisällön osalta ja jotta voitaisiin vähentää kannustimia liikkua Euroopan unionin sisällä ja varmistaa kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden tasapuolinen kohtelu, direktiivi olisi kumottava ja korvattava asetuksella.
- (2) Turvapaikka-asioita koskeva yhteinen politiikka, johon sisältyy Euroopan yhteinen turvapaikkajärjestelmä, joka perustuu 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn, pakolaisten oikeusasemaa koskevan Geneven yleissopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyllä New Yorkin pöytäkirjalla, jäljempänä 'Geneven yleissopimus', täysimääräiseen ja kokonaisvaltaiseen soveltamiseen, on olennainen osa Euroopan unionin tavoitetta muodostaa asteittain vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuva alue, joka on avoin niille, jotka olosuhteiden pakosta joutuvat

³¹ EUVL L 337, 20.12.2011, s. 9.

oikeutetusti hakemaan suojelua unionista. Tällaisen politiikan olisi noudatettava jäsenvaltioiden yhteisvastuun ja oikeudenmukaisen vastuunjaon periaatetta, myös rahoituksen osalta.

- (3) Euroopan yhteinen turvapaikkajärjestelmä perustuu yhteisiin vaatimuksiin, jotka koskevat turvapaikkamenettelyjä, unionin tasolla tapahtuvaa aseman tunnustamista ja suojelun tarjoamista sekä vastaanotto-olosuhteita, ja järjestelmään turvapaikanhakijoista vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämistä varten. Vaikka Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän asteittaisessa kehittämisessä on edistytty, jäsenvaltioiden välillä on edelleen merkittäviä eroja käytettävissä menettelyissä, hyväksymisasteissa, myönnettävän suojelun muodossa ja kansainvälistä suojelua hakevien ja saavien henkilöiden aineellisten vastaanotto-olosuhteiden ja heille myönnettävien etujen tasossa. Nämä erot lisäävät merkittävästi edelleen liikkumista ja haittaavat sen tavoitteen saavuttamista, jonka mukaan kaikkia hakijoita kohdellaan tasavertaisesti riippumatta siitä, missä päin unionia he tekevät hakemuksen.
- (4) Komissio ehdotti 6 päivänä huhtikuuta 2016 antamassaan tiedonannossa³² vaihtoehtoja Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän parantamiseksi esimerkiksi luomalla kestävä ja oikeudenmukainen järjestelmä turvapaikanhakijoista vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämistä varten, lujittamalla Eurodac-järjestelmää, edistämällä EU:n turvapaikkajärjestelmän yhtenäisyyttä, ehkäisemällä Euroopan unionin sisällä tapahtuvaa edelleen liikkumista sekä laatimalla Euroopan unionin turvapaikkavirastolle uusi toimeksianto. Tiedonanto myötäilee Eurooppa-neuvoston 18 ja 19 päivänä helmikuuta 2016 esittämiä kehotuksia³³ edistyä EU:n nykyisen toimintakehyksen parantamisessa inhimillisen ja tehokkaan turvapaikkapolitiikan varmistamiseksi. Lisäksi siinä ehdotetaan etenemistapaa, joka myötäilee Euroopan parlamentin 12 päivänä huhtikuuta 2016 antamassa valiokunta-aloitteisessa mietinnössä esitettyä muuttoliikkeeseen sovellettavaa kokonaisvaltaista lähestymistapaa.
- (5) Jotta Euroopan yhteinen turvapaikkajärjestelmä, Dublin-järjestelmä mukaan luettuna, toimisi hyvin, kansallisten turvapaikkajärjestelmien lähentämisessä olisi edistyttävä huomattavasti erityisesti hyväksymisasteita ja jäsenvaltioissa myönnettävän suojeluaseman tyyppejä koskevien erojen osalta. Lisäksi olisi vahvistettava aseman uudelleentarkastelua koskevia sääntöjä sen varmistamiseksi, että suojelua myönnetään ainoastaan niille, jotka sitä tarvitsevat, ja niin kauan, kuin sitä tarvitaan. Oleskelulupien kestoa koskevia erilaisia käytäntöjä olisi vältettävä, ja kansainvälistä suojelua saaville henkilöille myönnettäviä oikeuksia olisi selvennettävä ja yhdenmukaistettava lisää.
- (6) Tästä syystä tarvitaan asetus, jotta voidaan varmistaa johdonmukainen yhdenmukaistamistaso kaikkialla unionissa ja nostaa oikeusvarmuuden ja avoimuuden tasoa.
- (7) Tämän asetuksen päätavoitteena on varmistaa toisaalta se, että jäsenvaltioissa sovelletaan yhteisiä perusteita kansainvälistä suojelua todella tarvitsevien henkilöiden tunnistamiseen, ja toisaalta se, että nämä henkilöt saavat samat oikeudet kaikissa jäsenvaltioissa.

³² COM(2016) 197 final.

³³ EUCO 19.2.2016, SN 1/16.

- (8) Pakolaisaseman ja toissijaisen suojeluaseman tunnustamista ja sisältöä koskevien sääntöjen lähentämisen entisestään pitäisi lisäksi osaltaan vähentää kansainvälistä suojelua hakevien ja saavien henkilöiden edelleen liikkumista jäsenvaltiosta toiseen, siltä osin kuin se saattaa johtua eroista kansallisissa lainsäädäntötoimissa, joilla tällä asetuksella korvattava aseman määrittelyä koskeva direktiivi siirretään osaksi kansallista lainsäädäntöä.
- (9) Tätä asetusta ei sovelleta muihin kansallisiin humanitaarisiin asemiin, joita jäsenvaltiot myöntävät kansallisen lainsäädäntönsä nojalla niille, joille ei voida myöntää pakolaisasemaa tai toissijaista suojeluasemaa. Jos tällainen asema myönnetään, se on tehtävä siten, että se ei ole vaarassa sekoittua kansainväliseen suojeluun.
- (10) Uudelleensijoitettavaksi valituille hakijoille olisi myönnettävä kansainvälistä suojelua. Näin ollen olisi sovellettava tämän asetuksen säännöksiä, jotka koskevat kansainvälistä suojelua, mukaan lukien sääntöjä, joiden tarkoituksena on estää edelleen liikkuminen.
- (11) Tässä asetuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, jäljempänä 'perusoikeuskirja', tunnustetut periaatteet. Asetuksella pyritään erityisesti varmistamaan ihmisarvon täysimääräinen kunnioittaminen sekä turvapaikanhakijoiden ja heidän mukanaan tulevien perheenjäsenten oikeus turvapaikkaan ja edistämään niiden perusoikeuskirjan artiklojen soveltamista, jotka koskevat ihmisarvoa, yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamista, sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta, oikeutta koulutukseen, ammatillista vapautta ja oikeutta tehdä työtä, elinkeinovapautta, oikeutta turvapaikkaan, syrjintäkieltoa, lapsen oikeuksia, sosiaaliturvaa ja toimeentuloturvaa ja terveyden suojelua, ja se olisi näin ollen pantava täytäntöön niiden mukaisesti.
- (12) Tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvien henkilöiden kohtelun osalta jäsenvaltioita sitovat sellaisista kansainvälisen oikeuden välineistä johtuvat velvoitteet, joiden osapuolia ne ovat, ja erityisesti ne, joilla kielletään syrjintä.
- (13) Euroopan turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston resursseja olisi käytettävä jäsenvaltioiden tukemiseen asianmukaisesti asetuksessa asetettujen vaatimusten noudattamisessa. Erityisesti olisi tuettava niitä jäsenvaltioita, joiden turvapaikkajärjestelmään kohdistuu erityisiä ja suhteettoman suuria paineita ennen kaikkea niiden sijainnin tai väestötilanteen vuoksi.
- (14) Euroopan unionin turvapaikkaviraston olisi annettava asianmukaista tukea tämän asetuksen soveltamista varten, erityisesti antamalla asiantuntijoita avustamaan jäsenvaltioiden viranomaisia, kun ne vastaanottavat, rekisteröivät ja käsittelevät kansainvälistä suojelua koskevia hakemuksia, sekä antamalla ajantasaista tietoa kolmansista maista, mukaan lukien alkuperämaatiedot, sekä muita asianmukaisia ohjeita ja välineitä. Tätä asetusta soveltaessaan jäsenvaltioiden viranomaisten olisi otettava huomioon Euroopan unionin turvapaikkaviraston, jäljempänä 'turvapaikkavirasto', laatimat operatiiviset vaatimukset, suuntaa-antavat ohjeet ja parhaat käytännöt. Arvioidessaan kansainvälistä suojelua koskevia hakemuksia jäsenvaltioiden viranomaisten olisi otettava erityisesti huomioon alkuperämaiden tilannetta koskevat tiedot, raportit, yhteinen analyysi ja ohjeistus, joita

turvapaikkavirasto ja eurooppalaiset alkuperämaatietojen tuottamisverkostot tarjoavat unionin tasolla asetuksen³⁴ 8 ja 10 artiklan mukaisesti.

- (15) Tätä asetusta sovellettaessa olisi otettava ensisijaisesti huomioon lapsen etu lapsen oikeuksista vuonna 1989 tehdyn Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen mukaisesti. Jäsenvaltioiden viranomaisten olisi lapsen etua arvioidessaan otettava asiaankuuluvasti huomioon erityisesti perheen yhtenäisyyden periaate, alaikäisen hyvinvointi ja sosiaalinen kehitys, turvallisuusnäkökohdat sekä alaikäisen näkemykset hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti.
- (16) Perheenjäsenten käsitteessä olisi otettava huomioon riippuvuussuhteen erityisolosuhteet ja lapsen etuun kiinnitettävä erityishuomio. Lisäksi sen olisi heijastettava nykyisten muuttoliikesuuntausten todellisuutta, jossa hakijat usein saapuvat jäsenvaltioiden alueelle pitkään kestäneen kauttakulkuvaiheen jälkeen. Käsitteen olisi siksi katettava perheet, jotka on muodostettu alkuperämaan ulkopuolella, mutta ennen saapumista jäsenvaltion alueelle.
- (17) Tämä asetus ei rajoita Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyn, Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisten turvapaikasta tehdyn pöytäkirjan soveltamista.
- (18) Pakolaisaseman tunnustaminen on toteava toimenpide.
- (19) Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun kanssa käytävät keskustelut voivat antaa jäsenvaltioiden viranomaisille arvokasta ohjausta niiden määrittellessä pakolaisasemaa Geneven yleissopimuksen 1 artiklan mukaisesti.
- (20) Olisi laadittava vaatimukset pakolaisaseman määrittelylle ja sisällölle ohjeeksi jäsenvaltioiden toimivaltaisille kansallisille elimille Geneven yleissopimuksen soveltamista varten.
- (21) On tarpeen ottaa käyttöön yhteiset perusteet, joiden mukaisesti turvapaikanhakijat tunnustetaan pakolaisiksi Geneven yleissopimuksen 1 artiklassa esitetyn mukaisesti.
- (22) Erityisesti on tarpeen ottaa käyttöön seuraavat yhteiset käsitteet: suojelun tarpeen ilmeneminen sur place -tilanteessa, haitan aiheuttajat ja suojelu, suojelu alkuperämaassa ja vaino, myös vainon syyt.
- (23) Suojelun tarjoajia voivat olla valtio tai sellaiset tässä asetuksessa vahvistetut edellytykset täyttävät tahot tai järjestöt, kansainväliset järjestöt mukaan luettuina, jotka pitävät valtioon sisältyvää aluetta tai laajempaa osaa valtion alueesta valvonnassaan, jos ne ovat halukkaita ja kykeneviä tarjoamaan suojelua. Tällaisen suojelun olisi oltava tehokasta ja luonteeltaan pysyvää.
- (24) Alkuperämaassa vainoa tai vakavaa haittaa vastaan tarjottavan suojelun olisi oltava tosiasiallisesti hakijan saatavilla sellaisessa alkuperämaan osassa, mihin hän voi turvallisesti ja laillisesti matkustaa, mihin hänellä on pääsy ja mihin hänen voidaan kohtuudella olettaa asettuvan. Sen arvioimisen, onko tällaista alkuperämaassa annettavaa suojelua tarjolla, olisi oltava olennainen osa kansainvälistä suojelua

³⁴ COM(2016) 271 final.

koskevan hakemuksen arviointia, ja arviointi pitäisi toteuttaa sen jälkeen, kun määrittävä viranomainen on vahvistanut, että muussa tapauksessa sovellettaisiin aseman määrittelyä koskevia perusteita. Vastuun sen osoittamisesta, että alkuperämaassa annetaan suojelua, olisi oltava määrittäväällä viranomaisella.

- (25) Kun valtio tai valtion viranomaiset harjoittavat vainoa tai aiheuttavat vakavaa haittaa, ennakko-oletuksena olisi oltava, ettei suojelua tosiasiallisesti ole hakijan saatavilla. Kun hakija on ilman huoltajaa oleva alaikäinen, tämän etujen mukaisten hoito- ja huoltajuusjärjestelyjen saatavuuden olisi kuuluttava sen arviointiin, onko tätä suojelua tosiasiallisesti saatavilla.
- (26) Arvioidessaan alaikäisten tekemiä hakemuksia kansainvälisen suojelun saamiseksi määrittävien viranomaisten olisi otettava huomioon erityisesti lapsiin kohdistuvat vainon muodot.
- (27) Yksi edellytyksistä Geneven yleissopimuksen 1 artiklan A kohdassa tarkoitetun pakolaisaseman myöntämiselle on syy-yhteys vainon syiden eli rodun, uskonnon, kansallisuuden, poliittisen mielipiteen tai tiettyyn yhteiskuntaryhmään kuulumisen ja vainoksi katsottavien tekojen tai teot estävän suojelun puuttumisen välillä.
- (28) On myös tarpeen ottaa käyttöön ”tiettyyn yhteiskuntaryhmään kuulumisen” perusteella tapahtuvan vainon yhteinen käsite. Tiettyä yhteiskuntaryhmää määriteltäessä hakijan sukupuolesta johtuvat seikat, sukupuoli-identiteetti ja seksuaalinen suuntautuminen mukaan lukien, jotka voivat liittyä tiettyihin oikeudellisiin perinteisiin ja tapoihin ja jotka johtavat esimerkiksi sukuelinten silpomiseen, pakkosterilointiin tai pakkoaborttiin, olisi otettava asianmukaisesti huomioon, siltä osin kuin ne liittyvät hakijan perusteltuun pelkoon joutua vainotuksi.
- (29) Euroopan unionin tuomioistuimen asiaa koskevan oikeuskäytännön mukaisesti jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten olisi kansainvälistä suojelua koskevia hakemuksia arvioidessaan käytettävä hakijan uskottavuuden arvioinnissa menetelmiä, jotka kunnioittavat perusoikeuskirjassa taattuja yksilön oikeuksia, erityisesti oikeutta ihmisarvoon ja yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamiseen. Erityisesti homoseksuaalisuuden tapauksessa hakijan uskottavuuden yksilöllinen arviointi ei saisi perustua homoseksuaaleja koskeviin stereotypioihin, eikä hakijaa saisi alistaa yksityiskohtaisiin kuulusteluihin tai testeihin tämän seksuaalielämästä.
- (30) Yhdistyneiden kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaiset teot mainitaan Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan johdanto-osassa ja 1 ja 2 artiklassa, ja ne sisältyvät muun muassa Yhdistyneiden kansakuntien terrorismintorjuntaan liittyvistä toimenpiteistä antamiin päätöslauselmiin, joiden mukaan sekä terroriteot, -menetelmät ja -käytännöt että terroritekojen tietoinen rahoittaminen, suunnittelu ja tekoihin yllyttäminen ovat Yhdistyneiden kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaisia tekoja.
- (31) Poliittisen rikoksen tekeminen ei periaatteessa ole peruste pakolaisaseman epäämiselle. Euroopan unionin tuomioistuimen asiaa koskevan oikeuskäytännön mukaisesti erityisesti julmia tekoja, joissa kyseinen teko on kohtuuton väitettyyn poliittiseen päämäärään nähden, ja terroritekoja, joille on ominaista siviiliväestöön kohdistuva väkivalta, olisi pidettävä muina kuin poliittisina rikoksina, jotka voivat

johtaa pakolaisaseman epäämiseen, vaikka niillä väitettäisiin olleen poliittinen päämäärä.

- (32) Olisi myös vahvistettava vaatimukset toissijaisen suojeluaseman määrittelylle ja sisällölle. Toissijaisen suojelun olisi täydennettävä Geneven yleissopimuksessa vahvistettua pakolaisten suojelua, ja sen olisi oltava siihen nähden erillinen.
- (33) On tarpeen ottaa käyttöön yhteiset perusteet, joiden nojalla kansainvälistä suojelua hakevat tunnustetaan henkilöiksi, jotka voivat saada toissijaista suojelua. Nämä perusteet olisi johdettava kansainvälisissä ihmisoikeusasiakirjoissa vahvistetuista velvollisuuksista ja jäsenvaltioissa voimassa olevista käytännöistä.
- (34) Arvioitaessa vakavaa haittaa, jonka vuoksi hakija voi saada toissijaista suojelua, mielivaltaisen väkivallan käsitteen olisi Euroopan unionin tuomioistuimen asiaa koskevan oikeuskäytännön mukaisesti käsitettävä väkivalta, joka voi ulottua henkilöihin riippumatta heidän henkilökohtaisista olosuhteistaan.
- (35) Euroopan unionin tuomioistuimen asiaa koskevan oikeuskäytännön³⁵ mukaisesti vakavaa haittaa arvioitaessa olisi tilanteita, joissa kolmannen maan asevoimat ottavat yhteen yhden tai usean aseistetun ryhmän kanssa tai joissa on kyse kahden tai usean aseistetun ryhmän välisistä yhteenotoista, pidettävä kansallisena aseellisena selkkauksena. Ei ole tarpeen, että tällaista selkkausta voitaisiin pitää kansainvälisessä humanitaarisessa oikeudessa tarkoitettuna kansainvälistä luonnetta vailla olevana aseellisena selkkauksena, eikä aseellisten yhteenottojen intensiivisyyttä, kyseessä olevien asevoimien organisaatiotasoa tai selkkauksen kestoa ole tarpeen arvioida erillään kyseessä olevalla alueella vallitsevan väkivallan asteen arvioinnista.
- (36) Hakijan henkeä tai ruumiillista koskemattomuutta uhkaavaan vakavaan ja henkilökohtaiseen vaaraan liittyviä todisteita koskevan vaatimuksen osalta määrittävien viranomaisten ei Euroopan unionin tuomioistuimen asiaa koskevan oikeuskäytännön³⁶ mukaisesti pitäisi vaatia hakijaa esittämään näyttöä siitä, että vaara koskee erityisesti häntä hänen henkilökohtaisille olosuhteilleen ominaisten seikkojen takia. Hakemuksen tueksi vaadittava mielivaltaisen väkivallan taso on kuitenkin matalampi, jos hakija pystyy osoittamaan, että vaara koskee juuri häntä hänen henkilökohtaisille olosuhteilleen ominaisten seikkojen takia. Lisäksi määrittävien viranomaisten olisi poikkeuksellisesti vahvistettava vakavan ja henkilökohtaisen uhkan olemassaolo jo pelkästään sen takia, että hakija on alkuperämaan alueella tai sen asianomaisessa osassa, jos käynnissä olevalle aseelliselle selkkaukselle ominaisen mielivaltaisen väkivallan aste saavuttaa niin korkean tason, että on olemassa perusteltu syy uskoa, että kyseiseen alkuperämaahan tai sen asianomaiseen osaan palautetulla siviilihenkilöllä olisi todellinen riski joutua vakavaan vaaraan jo pelkästään sen takia, että hän on kyseisen maan tai alueen alueella.
- (37) Oleskelulupien ja matkustusasiakirjojen, jotka myönnetään kansainvälistä suojelua saaville henkilöille ensimmäistä kertaa tai jotka uusitaan tämän asetuksen voimaantulon jälkeen, olisi oltava oleskelulupien osalta asetuksessa (EY) N:o 1030/2002 ja matkustusasiakirjojen osalta neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2252/2004 vahvistettujen sääntöjen mukaisia.

³⁵ C-285/12.

³⁶ C-465/07.

- (38) Perheenjäsenet joutuvat yleensä heillä pakolaiseen olevan läheisen suhteen perusteella sellaisen vainon kohteeksi, jonka perusteella voidaan myöntää kansainvälistä suojelua. Jos heillä ei ole edellytyksiä saada kansainvälistä suojelua, heillä on perheen yhtenäisyyden säilyttämiseksi oikeus hakea oleskelulupaa ja samoja oikeuksia, jotka myönnetään kansainvälistä suojelua saaville henkilöille. Jos tilanne kuuluu oikeudesta perheenyhdistämiseen annetun direktiivin 2003/86/EY soveltamisalaan ja direktiivissä vahvistetut perheenyhdistämistä koskevat edellytykset täyttyvät, kansainvälistä suojelua saavan henkilön perheenjäsenille, joille henkilökohtaisesti ei voida myöntää tällaista suojelua, olisi myönnettävä oleskeluluvat ja oikeudet kyseisen direktiivin mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta perheen yhtenäisyyden säilyttämistä koskevien tämän asetuksen säännösten soveltamista. Tätä asetusta sovelletaan rajoittamatta direktiivin 2004/38/EY soveltamista.
- (39) Jotta voidaan varmistaa, ovatko kansainvälistä suojelua saavat henkilöt edelleen suojelun tarpeessa, määrittävien viranomaisten olisi tarkasteltava myönnettyä asemaa uudelleen silloin, kun oleskelulupa on uusittava pakolaisten tapauksessa ensimmäisen kerran ja toissijaista suojelua saavien henkilöiden tapauksessa ensimmäisen ja toisen kerran, sekä silloin, kun suojelua saavan henkilön alkuperämaassa on tapahtunut merkittävä muutos, joka mainitaan alkuperämaan tilannetta koskevassa yhteisessä analyysissä ja ohjeistuksessa, joita turvapaikkavirasto ja eurooppalaiset alkuperämaatietojen tuottamisverkostot tarjoavat unionin tasolla asetuksen³⁷ 8 ja 10 artiklan mukaisesti.
- (40) Arvioidessaan kyseisen kolmannen maan olosuhteissa tapahtunutta muutosta jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava pakolaisen yksilöllinen tilanne huomioon ottaen, että suojelun tarjoajat kyseisessä maassa ovat toteuttaneet kohtuullisia toimenpiteitä vainon estämiseksi, että niillä on muun muassa tehokas oikeusjärjestelmä vainoksi katsottavien tekojen toteamiseksi, niistä syytteeseen asettamiseksi ja niistä rankaisemiseksi ja että kyseinen kansalainen voi saada tällaista suojelua, jos hänen pakolaisasemansa lakkaa.
- (41) Kun pakolaisasema tai toissijainen suojeluasema lakkaa, sen päätöksen soveltamisen aloittamista, jolla jäsenvaltion määrittävä viranomainen peruuttaa tai lakkauttaa suojeluaseman tai jättää sen uusimatta, olisi lykättävä kohtuullisen ajan päähän päätöksen hyväksymisestä, jotta kyseisellä kolmannen maan kansalaisella tai kansalaisuudettomalla henkilöllä on asiaa koskevan unionin ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti mahdollisuus hakea oleskelulupaa muilla kuin kansainvälisen suojelun myöntämiseen johtaneilla perusteilla, kuten perhesyillä tai syillä, jotka liittyvät työntekoon tai koulutukseen.
- (42) Kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden olisi asuttava siinä jäsenvaltiossa, joka on myöntänyt heille suojelua. Niiden suojelua saavien henkilöiden, joilla on Schengenin säännöstöä täysimääräisesti soveltavan jäsenvaltion myöntämä voimassa oleva matkustusasiakirja ja oleskelulupa, olisi sallittava tulla Schengenin säännöstöä täysimääräisesti soveltavien jäsenvaltioiden alueelle ja liikkua siellä vapaasti enintään 90 päivää minkä tahansa 180 päivän jakson aikana Schengenin rajasäännöstön³⁸ ja

³⁷ COM(2016) 271 final.

³⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/399, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta unionin säännöstöstä.

Schengenin sopimuksen soveltamista koskevan yleissopimuksen³⁹ 21 artiklan mukaisesti. Kansainvälistä suojelua saavat henkilöt voivat myös hakea lupaa asua muussa kuin suojelua myöntäneessä jäsenvaltiossa asiaa koskevien EU:n sääntöjen, erityisesti niiden, jotka koskevat kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksiä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten⁴⁰, ja kansallisten sääntöjen mukaisesti. Tämä ei kuitenkaan merkitse kansainvälisen suojelun ja siihen liittyvien oikeuksien siirtymistä.

- (43) Euroopan unionin sisällä tapahtuvan edelleen liikkumisen ehkäisemiseksi sen jäsenvaltion, joka on uudessa Dublin-asetuksessa⁴¹ vahvistetun menettelyn mukaisesti vastuussa kansainvälistä suojelua saavasta henkilöstä, olisi otettava takaisin sellaiset kansainvälistä suojelua saavat henkilöt, jotka löydetään muusta kuin kansainvälistä suojelua heille myöntäneestä jäsenvaltiosta ilman, että he täyttävät asumis- tai oleskeluoikeuden edellytykset.
- (44) Euroopan unionin sisällä tapahtuvan edelleen liikkumisen estämiseksi pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta annettua direktiiviä 2003/109/EY olisi muutettava säännösten antamiseksi siitä, että sen viisivuotiskauden laskeminen, jonka kuluttua kansainvälistä suojelua saavat henkilöt voivat saada pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen aseman, pitäisi aloittaa alusta joka kerta, kun kyseinen henkilö löydetään muusta kuin kansainvälistä suojelua myöntäneestä jäsenvaltiosta ilman oikeutta asua tai oleskella siellä unionin tai kansallisen asiaa koskevan lainsäädännön nojalla.
- (45) Kansallisen turvallisuuden ja yleisen järjestyksen käsite kattaa myös tapaukset, joissa kolmannen maan kansalainen kuuluu kansainvälistä terrorismia tukevaan järjestöön tai tukee tällaista järjestöä.
- (46) Päätettäessä oikeudesta tässä asetuksessa säädettyihin etuuksiin toimivaltaisten viranomaisten olisi otettava asiaankuuluvasti huomioon lapsen etu sekä ne erityisolosuhteet, jotka liittyvät kansainvälistä suojelua saavan henkilön niiden lähiomaisten riippuvuussuhteeseen tähän henkilöön, jotka ovat jo jäsenvaltiossa ja jotka eivät ole suojelua saavan henkilön perheenjäseniä. Kun kansainvälistä suojelua saavan henkilön lähiomainen on naimisissa oleva alaikäinen, jonka puoliso ei ole tullut hänen mukanaan, alaikäisen etu voi poikkeuksellisissa olosuhteissa merkitä, että hänen pitäisi olla alkuperäisen perheensä kanssa.
- (47) Työhön pääsyä ja sosiaaliturvaa koskevien etuuksien myöntäminen edellyttää aiemmin myönnettyä oleskelulupaa kansainvälisten velvoitteiden asettamissa rajoissa.
- (48) Toimivaltaiset viranomaiset voivat rajoittaa työhön pääsyä tai itsenäistä ammatinharjoittamista sellaisten tehtävien osalta, joihin kuuluu julkisen vallan käyttämistä ja vastuuta kyseisen valtion tai muiden viranomaisten yleisen edun turvaamisesta. Kansainvälistä suojelua saavilta henkilöiltä, jotka käyttävät oikeuttaan yhdenvertaiseen kohteluun, kun on kyse jäsenyydestä työntekijöiden etujärjestössä tai

³⁹ Tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehty yleissopimus.

⁴⁰ COM(2016) 378 final.

⁴¹ (EU) [XXX/XXX uusi Dublin-asetus].

tietyn ammatin harjoittamisesta, voidaan myös evätä osallistuminen julkisoikeudellisten elinten hallintoon sekä julkisoikeudellisen tehtävän hoitaminen.

- (49) Jotta kansainvälistä suojelua saavat henkilöt voisivat käyttää tehokkaammin tässä asetuksessa vahvistettuja oikeuksia ja etuuksia, on tarpeen ottaa huomioon heidän erityistarpeensa ja heidän kohtaamansa kotoutumiseen liittyvät erityishaasteet ja auttaa heitä käyttämään kotoutumiseen liittyviä oikeuksiaan, jotka koskevat erityisesti työllistymiseen liittyviä koulutusmahdollisuuksia ja ammattikoulutusta sekä ulkomaisten tutkintojen, todistusten ja muiden muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen tunnustamisenmenettelyjen käyttöä erityisesti silloin, kun ongelmat johtuvat asiakirjojen puuttumisesta ja henkilöiden kyvyttömyydestä maksaa tunnustamisenmenettelyistä aiheutuvat kustannukset.
- (50) Kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä olisi sosiaaliturvan osalta kohdeltava yhdenvertaisesti suojelua myöntävän jäsenvaltion omien kansalaisten kanssa.
- (51) Erityisesti sosiaalisen ahdingon välttämiseksi kansainvälistä suojelua saaville henkilöille on lisäksi asianmukaista myöntää sosiaaliapua ilman syrjintää. Toissijaista suojelua saavien henkilöiden osalta jäsenvaltioille olisi kuitenkin annettava jonkin verran liikkumavaraa tällaisten oikeuksien rajoittamiseksi perusetuuksiin, mikä on ymmärrettävä niin, että apu kattaa vähintään vähimmäistoimeentuloturvan, avun sairauden tai raskauden varalta ja vanhempainavun, sikäli kuin nämä etuudet myönnetään kansallisessa lainsäädännössä omille kansalaisille. Kotoutumisen helpottamiseksi jäsenvaltioilla olisi oltava mahdollisuus asettaa tietyntyyppisten kansallisessa lainsäädännössä määriteltyjen sosiaaliavustusten saamisen edellytykseksi sekä pakolaisten että toissijaista suojelua saavien henkilöiden tapauksessa se, että kansainvälistä suojelua saavat henkilöt osallistuvat tosiasiallisesti kotouttamistoimenpiteisiin.
- (52) Olisi varmistettava, että kansainvälistä suojelua saavilla henkilöillä on mahdollisuus terveydenhuoltoon, sekä fyysinen terveydenhoito että mielenterveyspalvelut mukaan lukien.
- (53) Kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden kotoutumisen helpottamiseksi heillä on oltava mahdollisuus hyödyntää kotouttamistoimenpiteitä jäsenvaltioiden määrittelemien ehdoin. Jäsenvaltiot voivat määrätä tällaisiin kotouttamistoimenpiteisiin, kuten kieli- ja kansalaistaitokursseille, ammattikoulutukseen ja muille työllistymiskursseille, osallistumisen pakolliseksi.
- (54) Tämän asetuksen soveltamisen tehokas valvonta edellyttää, että soveltamista arvioidaan säännöllisin väliajoin.
- (55) Jotta varmistettaisiin tämän asetuksen säännösten täytäntöönpanon yhdenmukaiset edellytykset toimitettavien tietojen muodon ja sisällön osalta, täytäntöönpanovalta olisi siirrettävä komissiolle. Tätä täytäntöönpanovaltaa olisi käytettävä yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä, 16 päivänä helmikuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011⁴² mukaisesti.

⁴²

EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13.

- (56) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita, jotka ovat vaatimusten vahvistaminen kansainvälisen suojelun myöntämiselle jäsenvaltioiden toimesta kolmansien maiden kansalaisille ja kansalaisuudettomille henkilöille, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle sekä myönnettävän suojelun sisällölle, vaan ne voidaan asetuksen soveltamisalan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Unioni voi näin ollen toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi,
- (57) [Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan mukaisesti nämä jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet haluavansa osallistua tämän asetuksen hyväksymiseen ja soveltamiseen.]

TAI

[Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti nämä jäsenvaltiot eivät osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido näitä jäsenvaltioita eikä sitä sovelleta näihin jäsenvaltioihin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.]

TAI

[(XX) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta ei osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido Yhdistynyttä kuningaskuntaa eikä sitä sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.]

(XX) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan mukaisesti Irlanti on (... päivättyllä kirjeellä) ilmoittanut haluavansa osallistua tämän asetuksen hyväksymiseen ja soveltamiseen.]

TAI

[(XX) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta on (... päivättyllä kirjeellä) ilmoittanut haluavansa osallistua tämän asetuksen hyväksymiseen ja soveltamiseen.]

(XX) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan

mukaisesti Irlanti ei osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.]

- (58) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa (N:o 22) olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde

Tässä asetuksessa vahvistetaan vaatimukset

- a) kolmansien maiden kansalaisten tai kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiseksi kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi;
- b) pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle;
- c) myönnettävän kansainvälisen suojelun sisällölle.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) 'kansainvälisellä suojelulla' pakolaisasemaa ja toissijaista suojeluasemaa, sellaisina kuin ne on määritelty 4 ja 6 kohdassa;
- 2) 'kansainvälistä suojelua saavalla henkilöllä' henkilöä, jolle on myönnetty pakolaisasema tai toissijainen suojeluasema, sellaisina kuin ne on määritelty 4 ja 6 kohdassa;
- 3) 'pakolaisella' kolmannen maan kansalaista, jolla on perusteltu syy pelätä joutuvansa vainotuksi rodun, uskonnon, kansallisuuden, poliittisten mielipiteiden tai tiettyyn yhteiskuntaryhmään kuulumisen vuoksi ja joka oleskelee kansalaisuusmaansa ulkopuolella ja on kykenemätön tai tällaisen pelon takia haluton turvautumaan kyseisen maan suojaan, ja kansalaisuudetonta henkilöä, joka oleskelee entisen vakituisen asuinmaansa ulkopuolella edellä mainituista syistä ja on kykenemätön tai tällaisen pelon vuoksi haluton palaamaan sinne ja johon ei sovelleta 12 artiklaa;
- 4) 'pakolaisasemalla' kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön tunnustamista jäsenvaltiossa pakolaiseksi;
- 5) 'henkilöllä, joka voi saada toissijaista suojelua', kolmannen maan kansalaista tai kansalaisuudetonta henkilöä, jolle ei voida myöntää pakolaisasemaa mutta jonka suhteen on esitetty perustellut syyt uskoa, että jos hänet palautetaan alkuperämaahansa tai kansalaisuudettoman henkilön tapauksessa entiseen vakituiseen asuinmaahansa, hän joutuisi todelliseen vaaraan kärsiä 16 artiklassa määriteltyä vakavaa haittaa, ja johon ei sovelleta 18 artiklan 1 ja 2 kohtaa ja joka on kykenemätön tai tällaisen vaaran takia haluton turvautumaan kyseisen maan suojaan;

- 6) 'toissijaisella suojeluasemalla' kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön tunnustamista jäsenvaltiossa henkilöksi, joka voi saada toissijaista suojelua;
- 7) 'kansainvälistä suojelua koskevalla hakemuksella' kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön esittämää pyyntöä saada suojelua jostakin jäsenvaltiosta, kun hakijan voidaan katsoa tavoittelevan pakolaisasemaa tai toissijaista suojeluasemaa;
- 8) 'hakijalla' kolmannen maan kansalaista tai kansalaisuudetonta henkilöä, joka on tehnyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, jonka johdosta ei vielä ole tehty lopullista päätöstä;
- 9) 'perheenjäsenillä', jos perhe on muodostettu jo ennen hakijan saapumista jäsenvaltioiden alueelle, kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen osalta kansainvälistä suojelua saavan henkilön samassa jäsenvaltiossa oleskelevia seuraavia perheenjäseniä:
 - a) kansainvälistä suojelua saavan henkilön aviopuoliso tai avopuoliso, jos avopuolisoita asianomaisen jäsenvaltion lain tai käytännön mukaan kohdellaan samalla tavalla kuin aviopuolisoita sen kolmansien maiden kansalaisia koskevassa lainsäädännössä;
 - b) a alakohdassa tarkoitettujen puolisoitten tai kansainvälistä suojelua saavan henkilön alaikäiset lapset, jos nämä ovat naimattomia, riippumatta siitä, ovatko he syntyneet avioliitossa vai avioliiton ulkopuolella tai onko heidät kansallisen lainsäädännön määritelmän mukaisesti adoptoitu;
 - c) isä, äiti tai muu aikuinen, joka on vastuussa kansainvälistä suojelua saavasta henkilöstä joko asianomaisen jäsenvaltion lain tai käytännön mukaan, kun kansainvälistä suojelua saava henkilö on alaikäinen ja naimaton;
- 10) 'alaikäisellä' alle 18-vuotiaasta kolmannen maan kansalaista tai kansalaisuudetonta henkilöä;
- 11) 'ilman huoltajaa olevalla alaikäisellä' alaikäistä, joka saapuu jäsenvaltioiden alueelle ilman hänestä joko asianomaisen jäsenvaltion lain tai käytännön mukaan vastuussa olevaa aikuista, edellyttäen, että hän ei tosiasiallisesti ole tällaisen henkilön huostassa; tämä tarkoittaa myös alaikäistä, joka jää ilman huoltajaa sen jälkeen, kun hän on saapunut jäsenvaltioiden alueelle;
- 12) 'oleskeluluvalla' jäsenvaltion viranomaisten myöntämää neuvoston asetuksen (EY) N:o 1030/2002⁴³ mukaista lupaa, jonka perusteella kolmannen maan kansalaisella tai kansalaisuudettomalla henkilöllä on oikeus oleskella kyseisen jäsenvaltion alueella;
- 13) 'alkuperämaalla' yhtä tai useampaa kansalaisuusmaata tai, kansalaisuudettomien henkilöiden osalta, entistä vakituista asuinmaata;
- 14) 'kansainvälisen suojelun poistamisella' toimivaltaisen viranomaisen päätöstä peruuttaa, lakkauttaa tai jättää uusimatta pakolaisasema tai toissijainen suojeluasema;

⁴³ EYVL L 157, 15.6.2002, s. 1.

- 15) 'myöhemmällä hakemuksella' kansainvälistä suojelua koskevaa uutta hakemusta, joka tehdään jossakin jäsenvaltiossa sen jälkeen, kun aiemmasta hakemuksesta on tehty lainvoimainen päätös, myös silloin, kun hakija on nimenomaisesti peruuttanut hakemuksensa tai määrittävä viranomainen on hylännyt hakemuksen sen implisiittisen peruuttamisen jälkeen;
- 16) 'määrittävällä viranomaisella' jäsenvaltion mitä tahansa lainkäyttöelimiin verrattavaa tai hallinnollista elintä, joka vastaa kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelystä ja jolla on toimivalta tehdä niistä päätös ensimmäisessä käsittelyssä;
- 17) 'sosiaaliturvalla' sosiaaliturvan aloja sellaisina kuin ne on määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 883/2004⁴⁴ eli sairausetuuksia, äitiysetuuksia ja vastaavia isyysetuuksia, työkyvyttömyysetuuksia, vanhuusetuuksia, perhe-eläke-etuuksia, työtapaturma- ja ammattitautietuuksia, kuolemantapauksen johdosta myönnettäviä avustuksia, työttömyysetuuksia, varhaiseläke-etuuksia ja perhe-etuuksia;
- 18) 'sosiaaliavustuksilla' 17 kohdassa määriteltyjen sosiaaliturvaetuuksien lisäksi myönnettäviä tai ne ylittäviä etuuksia, joiden tavoitteena on varmistaa, että niiden henkilöiden perustarpeet täytetään, joilla ei ole riittäviä varoja;
- 19) 'edunvalvojalla' henkilöä tai organisaatiota, jonka toimivaltaiset elimet ovat nimittäneet avustamaan ja edustamaan ilman huoltajaa olevaa alaikäistä tässä asetuksessa säädetyissä menettelyissä, jotta voidaan varmistaa lapsen etu ja tehdä tarvittaessa alaikäisen puolesta oikeustoimia.

3 artikla

Aineellinen soveltamisala

1. Tätä asetusta sovelletaan kolmansien maiden kansalaisten tai kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiseen kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi sekä myönnetyn kansainvälisen suojelun sisältöön.
2. Tätä asetusta ei sovelleta muihin kansallisiin humanitaarisiin asemiin, joita jäsenvaltiot myöntävät kansallisen lainsäädäntönsä nojalla niille, joille ei voida myöntää pakolaisasemaa tai toissijaista suojeluasemaa. Jos tällainen asema myönnetään, se on tehtävä siten, että se ei ole vaarassa sekoittaa kansainväliseen suojeluun.

⁴⁴

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 883/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta (EUVL L 166, 30.4.2004, s. 1).

II LUKU

KANSAINVÄLISTÄ SUOJELUA KOSKEVIEN HAKEMUSTEN ARVIOINTI

4 artikla

Tietojen toimittaminen ja tosiseikkojen ja olosuhteiden arviointi

1. Hakijan on ilmoitettava kaikki saatavillaan olevat seikat, jotka tukevat hänen kansainvälistä suojelua koskevaa hakemustaan. Hänen on tehtävä yhteistyötä määrittävän viranomaisen kanssa ja pysyttävä paikalla ja käytettävissä menettelyn koko keston ajan.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut seikat koostuvat hakijan lausunnoista sekä hakijan käytettävissä olevista asiakirjoista, jotka koskevat hänen ikäänsä, taustansa, myös asiaankuuluvien omaisten taustaa, henkilöllisyyttään, kansalaisuuttaan tai kansalaisuuksiaan, aikaisempaa asuinmaataan ja -paikkaansa tai aikaisempia asuinmaitaan ja -paikkojaan, aikaisempia [kansainvälistä suojelua koskevia] hakemuksia [ja mahdollisten asetuksissa (EU) XXX/XXX [uudelleensijoittamista koskeva asetus] määritellyn nopeutetun uudelleensijoittamismenettelyn tuloksia], matkareittiään, matkustusasiakirjojaan sekä kansainvälisen suojelun hakemisen syitä.
3. Määrittävä viranomainen arvioi hakemuksen merkitykselliset seikat asetuksen (EU) XXX/XXX [menettelyjä koskeva asetus] 33 artiklan mukaisesti.
4. Sitä seikkaa, että hakija on jo joutunut vainotuksi tai kärsimään vakavaa haittaa tai että häntä on suoraan uhattu vainolla tai tällaisella haitalla, pidetään vakavana osoituksena hakijan perustellusta pelosta joutua vainotuksi tai todellisesta vaarasta joutua kärsimään vakavaa haittaa, jollei ole perusteltua syytä olettaa, ettei tällainen vaino tai vakava haitta tule toistumaan.
5. Jos joidenkin hakijan lausumien seikkojen tueksi ei ole esitetty asiakirjoja tai muita todisteita, näiden seikkojen suhteen ei tarvita lisätodisteita, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:
 - a) hakija on todella yrittänyt esittää näyttöä hakemuksensa tueksi;
 - b) kaikki hakijan käytettävissä olevat olennaiset seikat on esitetty ja muiden asiaan vaikuttavien seikkojen puuttumisesta on annettu tyydyttävä selitys;
 - c) hakijan lausuntoja pidetään johdonmukaisina ja uskottavina eivätkä ne ole ristiriidassa hänen tapaukseensa liittyvien saatavilla olevien tapauskohtaisten ja yleisten tietojen kanssa;
 - d) hakija on hakenut kansainvälistä suojelua heti kun mahdollista, jollei hakija voi esittää perusteltua syytä sille, miksei hän ole toiminut näin;
 - e) hakija on todettu yleisesti uskottavaksi.

5 artikla

Kansainvälisen suojelun tarpeen ilmeneminen sur place -tilanteessa

1. Perusteltu pelko joutua vainotuksi tai todellinen vaara joutua kärsimään vakavaa haittaa voi perustua alkuperämaasta lähdön jälkeisiin tapahtumiin.
2. Perusteltu pelko joutua vainotuksi tai todellinen vaara joutua kärsimään vakavaa haittaa voi perustua toimiin, joihin hakija on osallistunut alkuperämaasta lähtönsä jälkeen, erityisesti jos todetaan, että kyseiset toimet perustuvat hakijan alkuperämaassaan omaksumaan vakaumukseen tai suuntautumiseen ja ilmentävät sitä.
3. Myöhemmän hakemuksen asetuksen (EU) XXX/XXX [menettelyjä koskeva asetus] 42 artiklan mukaisesti tehneelle hakijalle ei yleensä myönnetä pakolaisasemaa tai toissijaista suojeluasemaa, jos vaara joutua vainotuksi tai kärsimään vakavaa haittaa perustuu olosuhteisiin, jotka hakija on itse aiheuttanut alkuperämaasta lähdön jälkeen, sanotun kuitenkin rajoittamatta Geneven yleissopimuksen ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen soveltamista.

6 artikla

Vainoa harjoittavat tai vakavaa haittaa aiheuttavat toimijat

Vainoa harjoittavat tai vakavaa haittaa aiheuttavat toimijat voivat olla ainoastaan seuraavat:

- a) valtio;
- b) valtiota tai huomattavaa osaa sen alueesta valvonnassaan pitävät tahot tai järjestöt;
- c) muut kuin valtiolliset toimijat, jos voidaan osoittaa, että a ja b alakohdassa tarkoitetut toimijat, kansainväliset järjestöt mukaan luettuina, ovat kykenemättömiä tai haluttomia tarjoamaan 7 artiklassa tarkoitettua suojelua vainolta tai vakavalta haitalta.

7 artikla

Suojelun tarjoajat

1. Suojelua vainolta tai vakavalta haitalta voivat tarjota ainoastaan
 - a) valtio tai
 - b) valtiota tai huomattavaa osaa sen alueesta valvonnassaan pitävät tahot tai järjestöt, kansainväliset järjestöt mukaan luettuina,edellyttäen että ne ovat halukkaita ja kykeneviä tarjoamaan suojelua 2 kohdan mukaisesti.
2. Suojelun vainolta tai vakavalta haitalta on oltava tehokasta ja luonteeltaan pysyvää. Tällaista suojelua katsotaan tarjottavan silloin, kun 1 kohdassa tarkoitetut toimijat toteuttavat kohtuullisia toimenpiteitä estääkseen vainon tai vakavan haitan muun muassa siten, että niillä on tehokas oikeusjärjestelmä vainoksi tai vakavaksi haitaksi katsottavien tekojen toteamiseksi, niistä syytteeseen asettamiseksi ja niistä rankaisemiseksi, ja kun hakijalla on mahdollisuus saada tällaista suojelua.

3. Arvioidessaan, pitääkö kansainvälinen järjestö valvonnassaan valtiota tai huomattavaa osaa sen alueesta ja tarjoaako se 2 kohdassa tarkoitettua suojelua, määrittävien viranomaisten on perustettava päätöksensä asiaa koskevassa unionin lainsäädännössä annettuun ohjaukseen ja erityisesti asetuksen (EU) XXX/XXX [asetus Euroopan unionin turvapaikkavirastosta] 8 ja 10 artiklassa tarkoitettuihin unionin tasolla saatavilla oleviin alkuperämaatietoihin ja alkuperämaatietoja koskevaan yhteiseen analyysiin.

8 artikla

Alkuperämaassa annettava suojelu

1. Määrittävän viranomaisen on osana kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen arviointia katsottava, että hakija ei ole kansainvälisen suojelun tarpeessa, jos hän voi turvallisesti ja laillisesti matkustaa johonkin alkuperämaansa osaan ja päästä sinne ja hänen voidaan kohtuudella olettaa voivan asettua sinne ja jos hänellä maan kyseisessä osassa
 - a) ei ole perusteltua pelkoa joutua vainotuksi tai todellista vaaraa joutua kärsimään vakavaa haittaa; tai
 - b) on mahdollisuus saada suojelua vainolta tai vakavalta haitalta.
2. Arviointi siitä, onko alkuperämaassa tarjolla suojelua, on toteutettava sen jälkeen, kun määrittävä viranomainen on vahvistanut, että muussa tapauksessa sovellettaisiin aseman määrittelyä koskevia perusteita. Vastuu sen osoittamisesta, että alkuperämaassa on tarjolla suojelua, on määrittävällä viranomaisella. Hakijaa ei pidä velvoittaa todistamaan, että hän on ennen kansainvälisen suojelun hakemista käyttänyt kaikki mahdollisuutensa saada suojelua alkuperämaassaan.
3. Tutkiessaan, onko hakijalla perusteltu pelko joutua vainotuksi tai todellinen vaara joutua kärsimään vakavaa haittaa tai mahdollisuus saada suojelua vainolta tai vakavalta haitalta alkuperämaan jossakin osassa 1 kohdan mukaisesti, määrittävien viranomaisten on tehdessään päätöksen hakemuksen johdosta kiinnitettävä huomiota alkuperämaan kyseisessä osassa vallitseviin yleisiin olosuhteisiin sekä hakijan henkilökohtaisiin olosuhteisiin 4 artiklan mukaisesti. Tätä varten määrittävien viranomaisten on varmistettava, että tarkkaa ja ajantasaista tietoa hankitaan kaikista tarkoituksenmukaisista lähteistä ja että tällaisia tietoja ovat esimerkiksi asetuksen (EU) XXX/XXX [asetus Euroopan unionin turvapaikkavirastosta] 8 ja 10 artiklassa tarkoitettuihin unionin tasolla saatavilla oleviin alkuperämaatietoihin ja alkuperämaatietoja koskeva yhteinen analyysi sekä Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun julkaisemat tiedot ja ohjeet.
4. Tarkasteltaessa yleisiä olosuhteita maan siinä osassa, joka on 7 artiklassa tarkoitettu suojelun tarjoaja, on otettava huomioon suojelun saatavuus, tehokkuus ja kesto. Tarkasteltaessa hakijan henkilökohtaisia olosuhteita huomioon on otettava erityisesti hakijan terveydentila, ikä, sukupuoli, seksuaalinen suuntautuminen, sukupuoli-identiteetti ja sosiaalinen asema samalla kun arvioidaan, aiheuttaisiko alkuperämaan turvalliseksi katsotussa osassa eläminen hakijalle kohtuuttomia vaikeuksia.

III LUKU

PAKOLAISEKSI MÄÄRITTELEMINEN

9 artikla

Vainoksi katsottavat teot

1. Tekoa pidetään Genevessä 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn pakolaisten oikeusasemaa koskevan yleissopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyllä New Yorkin pöytäkirjalla, jäljempänä 'Geneven yleissopimus', 1 artiklan A kohdassa tarkoitettuna vainoksi katsottavana tekona, jos
 - a) se on luonteensa tai toistuvuutensa vuoksi niin vakava, että se muodostaa vakavan ihmisen perusoikeuksien loukkauksen ja erityisesti niiden oikeuksien loukkauksen, joista ei voida poiketa ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen 15 artiklan 2 kohdan nojalla; tai
 - b) se on sellainen kertymä erilaisia toimenpiteitä, joihin kuuluu ihmisoikeusloukkauksia, joka on riittävän vakava vaikuttaakseen yksilöön a alakohdassa tarkoitettua vastaavalla tavalla.
2. Edellä olevan 1 kohdan nojalla vainoksi katsottavat teot voivat olla muun muassa seuraavia:
 - a) fyysinen tai henkinen väkivalta, mukaan luettuna seksuaalinen väkivalta;
 - b) lainsäädännölliset, hallinnolliset, poliisin toimintaan liittyvät ja/tai oikeudelliset toimenpiteet, jotka ovat itsessään syrjiviä tai jotka toteutetaan syrjivällä tavalla;
 - c) kohtuuttomat ja syrjivät syyte- ja rankaisutoimet;
 - d) muutoksenhakumahdollisuuden puuttuminen tai epääminen, minkä seurauksena on kohtuuton tai syrjivä rangaistus;
 - e) syytteeseen paneminen tai rankaiseminen sen johdosta, että henkilö kieltäytyy asepalveluksesta selkkauksessa, jossa asepalveluksen suorittaminen sisältäisi 12 artiklan 2 kohdassa säädettyjen epäämisperusteiden soveltamisalaan kuuluvia rikoksia tai tekoja;
 - f) luonteeltaan sukupuolisidonnaiset tai lapsiin kohdistuvat teot.
3. Edellä olevan 2 artiklan 3 kohdan mukaan 10 artiklassa mainittujen syiden ja tämän artiklan 1 kohdan nojalla vainoksi katsottavien tekojen tai teoilta suojelun puuttumisen välillä on oltava yhteys.

10 artikla
Vainon syyt

1. Vainon syitä arvioitaessa on otettava huomioon seuraavat seikat:

- a) rodun käsitteeseen kuuluvat erityisesti ihonväri, syntyperä tai kuuluminen tiettyyn etniseen ryhmään;
- b) uskonnon käsitteeseen kuuluvat erityisesti teistiset, ei-teistiset ja ateistiset uskomukset, osallistuminen yksityisesti tai julkisesti, yksin tai yhdessä muiden kanssa muodolliseen uskonnonharjoittamiseen tai siitä pidättäytyminen, muut uskonnolliset toimet tai mielipiteet tai uskontoon perustuva tai uskonnon määräämä henkilökohtainen tai ryhmän käyttäytyminen;
- c) kansallisuuden käsitettä ei ole ymmärrettävä ainoastaan tietyn valtion kansalaisuudeksi tai kansalaisuudettomuudeksi, vaan se käsittää erityisesti kuulumisen tiettyyn ryhmään, jota yhdistävät kulttuurinen, etninen tai kielellinen identiteetti, sama maantieteellinen tai poliittinen alkuperä tai sen yhteys toisessa valtiossa asuvaan väestöön;
- d) tietyn yhteiskuntaryhmän käsitteeseen kuuluu erityisesti ryhmä,
 - jonka jäsenet jakavat jonkin luontaisen ominaisuuden tai heillä on yhteinen tausta, jota ei voi muuttaa, tai heille on yhteistä sellainen ominaisuus tai usko, joka on niin keskeinen osa identiteettiä tai omaatuntoa, ettei heitä pitäisi vaatia luopumaan siitä, ja
 - jolla on selvästi erottuva identiteetti asianomaisessa maassa, koska ympäröivä yhteiskunta mieltää sen erilaiseksi;

alkuperämaan oloista riippuen käsitteeseen voi kuulua ryhmä, jonka yhteisenä ominaisuutena on seksuaalinen suuntautuminen (käsite, johon ei voida katsoa kuuluvan tekoja, joita jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaan pidetään rikollisina); sukupuoleen liittyvät seikat, sukupuoli-identiteetti mukaan luettuna, on otettava asianmukaisesti huomioon määritettäessä kuulumista tiettyyn yhteiskuntaryhmään tai tällaisen ryhmän piirteitä;

- e) poliittisen mielipiteen käsitteeseen kuuluu erityisesti se, että hakijalla on mielipiteitä, ajatuksia tai uskomuksia asiasta, joka liittyy 6 artiklassa mainittuihin mahdollisiin vainoa harjoittaviin toimijoihin ja niiden politiikkoihin tai menetelmiin, riippumatta siitä, onko hakija toiminut näiden mielipiteiden, ajatusten tai uskomusten mukaisesti.

2. Arvioitaessa sitä, onko hakijan pelko joutua vainotuksi perusteltu, on merkityksetöntä, onko hakijalla todellisuudessa niitä rotuun, uskontoon, kansallisuuteen taikka yhteiskunnalliseen tai poliittiseen ryhmään liittyviä piirteitä, jotka ovat johtaneet vainoon, jos vainon harjoittaja liittää kyseiset piirteet hakijaan.

3. Arvioidessaan sitä, onko hakijan pelko joutua vainotuksi perusteltu, määrittävä viranomaisen ei voi kohtuullisesti odottaa hakijan käyttäytyvän hienovaraisesti tai pidättäytyvän tietyistä käytännöistä välttääkseen riskin joutua vainotuksi alkuperämaassaan, jos tällainen käytös tai tällaiset käytännöt ovat olennainen osa hänen identiteettiään.

11 artikla
Lakkaaminen

1. Kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö lakkaa olemasta pakolainen, jos yksi tai useampi seuraavista ehdoista täyttyy:
 - a) henkilö on vapaaehtoisesti uudelleen turvautunut kansalaisuusmaansa suojeluun;
 - b) menetettyään kansalaisuutensa henkilö on omasta vapaasta tahdostaan hankkinut sen takaisin;
 - c) henkilö on saanut toisen valtion kansalaisuuden ja saa uuden kansalaisuusmaansa suojelua;
 - d) henkilö on vapaaehtoisesti asettunut uudelleen asumaan maahan, josta hän oli lähtenyt tai jonka ulkopuolelle hän oli jäänyt vainon pelosta;
 - e) henkilö ei voi enää kieltäytyä ottamasta vastaan kansalaisuusmaansa suojelua, koska olosuhteet, joiden vallitessa hänet tunnustettiin pakolaiseksi, ovat lakanneet olemasta;
 - f) henkilö voi kansalaisuutta vailla olevana henkilönä palata entiseen vakituiseen asuinmaahansa sen vuoksi, että olosuhteet, joiden vallitessa hänet tunnustettiin pakolaiseksi, ovat lakanneet olemasta.

Edellä olevia e ja f alakohtaa ei sovelleta pakolaiseen, joka voi aiemmin koetusta vainosta johtuvien pakottavien syiden perusteella kieltäytyä turvautumasta suojeluun kansalaisuusmaassaan tai, jos pakolainen on kansalaisuudeton henkilö, entisessä vakituksessa asuinmaassaan.

2. Kun 1 kohdan e ja f alakohtaa sovelletaan, määrittävän viranomaisen on
 - a) tarkasteltava, onko olosuhteiden muutos niin merkittävä ja pysyvä, ettei pakolaisella enää ole perusteltua pelkoa joutua vainotuksi;
 - b) perustettava päätöksensä tarkkaan ja ajantasaiseen tietoon, jota on hankittu kaikista tarkoituksenmukaisista lähteistä ja jota ovat esimerkiksi asetuksen (EU) XXX/XXX [asetus Euroopan unionin turvapaikkavirastosta] 8 ja 10 artiklassa tarkoitetut unionin tasolla saatavilla olevat alkuperämaatiedot ja alkuperämaatietoja koskeva yhteinen analyysi sekä Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun julkaisemat tiedot ja ohjeet.

12 artikla
Epääminen

1. Pakolaisasemaa ei myönnetä kolmannen maan kansalaiselle tai kansalaisuudettomalle henkilölle, jos
 - a) hän kuuluu Geneven yleissopimuksen 1 artiklan D kohdan soveltamisalaan ja saa suojelua tai apua muilta Yhdistyneiden kansakuntien elimiltä tai toimistoilta kuin Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetulta.

Kun tällainen suojelu tai apu on jostain syystä lakannut ilman, että tällaisen henkilön asemaa olisi lopullisesti ratkaistu Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen hyväksymien asiaa koskevien päätöslauselmien mukaisesti, tällainen henkilö on suoraan oikeutettu tämän asetuksen mukaisiin etuihin;

- b) hänellä on sen valtion, johon hän on asettunut asumaan, toimivaltaisten viranomaisten tunnustamat tämän valtion kansalaisuuteen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet tai niitä vastaavat oikeudet ja velvollisuudet.
2. Pakolaisasemaa ei myönnetä kolmannen maan kansalaiselle tai kansalaisuudettomalle henkilölle, jos on vakavaa aihetta epäillä, että hän on
- a) tehnyt rikoksen rauhaa vastaan, sotarikoksen tai rikoksen ihmisyyttä vastaan, siten kuin nämä rikokset on määritelty asiaankuuluvissa kansainvälisissä asiakirjoissa;
 - b) tehnyt törkeän muun kuin poliittisen rikoksen turvapaikkamaan ulkopuolella ennen kuin hänet otettiin maahan pakolaisena eli ennen pakolaisaseman myöntämiseen perustuvan oleskeluluvan myöntämishetkeä; erityisen julmat teot voidaan luokitella törkeiksi muiksi kuin poliittisiksi rikoksiksi, vaikka niillä väitettäisiin olleen poliittinen päämäärä;
 - c) syyllistynyt Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan johdanto-osassa sekä 1 ja 2 artiklassa esitettyjen Yhdistyneiden kansakuntien tarkoituksien ja periaatteiden vastaisiin tekoihin.
3. Edellä olevaa 2 kohtaa sovelletaan henkilöihin, jotka yllyttävät siinä mainittuihin rikoksiin tai tekoihin tai muulla tavoin osallistuvat niiden tekemiseen.
4. Tarkastellessaan, onko 1 kohdan a alakohdan mukainen suojelu lakannut, määrittävän viranomaisen on varmistettava, oliko kyseisen henkilön pakko poistua asianomaisen elimen tai viraston toiminta-alueelta. Tämä on tilanne silloin, jos henkilön henkilökohtainen turvallisuus oli vakavasti uhattuna eikä kyseinen elin tai virasto voinut taata, että hänen elinolosuhteensa kyseisellä alueella olisivat oikeassa suhteessa elimelle tai virastolle uskotun tehtävän kanssa.
5. Edellä olevan 2 kohdan b ja c alakohtaa sovellettaessa seuraavat teot luokitellaan törkeiksi muiksi kuin poliittisiksi rikoksiksi:
- a) erityisen julmat teot, kun kyseinen teko on kohtuuton väitettyyn poliittiseen päämäärään nähden,
 - b) terroriteot, joille on ominaista siviiliväestöön kohdistuva väkivalta, vaikka niillä väitettäisiin olleen poliittinen päämäärä.
6. Pakolaisaseman myöntämättä jättäminen riippuu ainoastaan siitä, täyttyvätkö 1–5 kohdan mukaiset edellytykset, eikä kyseiseen asiaan liittyen vaadita mitään muuta suhteellisuusarviointia.

IV LUKU

PAKOLAISASEMA

13 artikla

Pakolaisaseman myöntäminen

Määrittävän viranomaisen on myönnettävä pakolaisasema sellaiselle kolmannen maan kansalaiselle tai kansalaisuudettomalle henkilölle, joka II ja III luvun mukaisesti täyttää pakolaisaseman myöntämisen edellytykset.

14 artikla

Pakolaisaseman peruuttaminen, lakkauttaminen tai uusimatta jättäminen

1. Määrittävän viranomaisen on peruutettava, lakkautettava tai jätettävä uusimatta kolmannen maan kansalaiselle tai kansalaisuudettomalle henkilölle myönnetty pakolaisasema, jos
 - a) hän on 11 artiklan mukaisesti lakannut olemasta pakolainen;
 - b) pakolaisasema olisi pitänyt jättää tai jätetään myöntämättä asianomaiselle 12 artiklan mukaisesti;
 - c) hänen vääristelemänsä tai salaamansa seikat, mukaan lukien väärien asiakirjojen käyttö, olivat ratkaisevia pakolaisaseman myöntämisen kannalta;
 - d) on perusteltu syy olettaa, että hän on vaaraksi sen jäsenvaltion turvallisuudelle, jossa hän on;
 - e) hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla tuomittu erityisen törkeästä rikoksesta ja hän on vaarallinen sen jäsenvaltion yhteiskunnalle, jossa hän on;
 - f) asiassa sovelletaan 23 artiklan 2 kohtaa.
2. Määrittävä viranomainen voi 1 kohdan d–f alakohdassa tarkoitetuissa tilanteissa päättää olla myöntämättä asemaa pakolaiselle, jos tällaista päätöstä ei ole vielä tehty.
3. Henkilöillä, joihin sovelletaan 1 kohdan d–f alakohtaa tai 2 kohtaa, on Geneven yleissopimuksen 3, 4, 16, 22, 31, 32 ja 33 artiklassa määrätyt tai niitä vastaavat oikeudet edellyttäen, että he ovat jäsenvaltiossa.
4. Pakolaisaseman myöntäneen määrittävän viranomaisen on yksilöllisesti osoitettava, että asianomainen henkilö on tämän artiklan 1 kohdassa vahvistetuista syistä lakannut olemasta pakolainen tai ei ole koskaan ollut siinä tarkoitettu pakolainen, sanotun kuitenkin rajoittamatta pakolaisen velvollisuutta ilmoittaa 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti kaikki asiaan vaikuttavat seikat ja toimittaa hänen käytettävissään olevat asiaan vaikuttavat asiakirjat.

5. Määrittävän viranomaisen päätökset, joilla peruutetaan, lakkautetaan tai jätetään uusimatta pakolaisasema 1 kohdan a alakohdan nojalla, tulevat voimaan vasta kolmen kuukauden kuluttua päätöksen hyväksymisestä, jotta kyseisellä kolmannen maan kansalaisella tai kansalaisuudettomalla henkilöllä on mahdollisuus hakea oleskelulupaa asianomaisessa jäsenvaltiossa muilla asiaa koskevan unionin ja kansallisen lainsäädännön mukaisilla perusteilla.

15 artikla

Pakolaisaseman uudelleentarkastelu

Edellä olevan 14 artiklan 1 kohdan soveltamiseksi määrittävän viranomaisen on tarkasteltava pakolaisasemaa uudelleen erityisesti

- a) jos asetuksen (EU) XXX/XXX [asetus Euroopan unionin turvapaikkavirastosta] 8 ja 10 artiklassa tarkoitetuista unionin tason alkuperämaatiedoista ja alkuperämaatietoja koskevasta yhteisestä analyysistä ilmenee, että alkuperämaassa on tapahtunut merkittävä muutos, jolla on vaikutusta hakijan suojelutarpeisiin;
- b) silloin, kun pakolaisen oleskelulupa uusitaan ensimmäisen kerran.

V LUKU

MÄÄRITTELEMINEN HENKILÖKSI, JOKA VOI SAADA TOISSIJAISTA SUOJELUA

16 artikla **Vakava haitta**

Edellä 2 artiklan 5 kohdassa tarkoitettulla vakavalla haitalla tarkoitetaan seuraavia:

- a) kuolemanrangaistus tai teloitus; tai
- b) hakijan alkuperämaassa kokema kidutus tai epäinhimillinen tai halventava kohtelu tai rangaistus; tai
- c) siviilihenkilön henkeä tai ruumiillista koskemattomuutta uhkaava vakava ja henkilökohtainen vaara, joka johtuu mielivaltaisesta väkivallasta kansainvälisen tai maan sisäisen aseellisen selkkauksen yhteydessä.

17 artikla **Lakkaaminen**

- 1. Kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö lakkaa olemasta henkilö, joka voi saada toissijaista suojelua, jos toissijaisen suojeluaseman myöntämiseen johtaneet olosuhteet ovat lakanneet olemasta tai muuttuneet siinä määrin, ettei suojelua enää tarvita.
- 2. Määrittävän viranomaisen
 - a) on otettava huomioon, onko olosuhteiden muutos niin huomattava ja pysyvä, että henkilö, joka voi saada toissijaista suojelua, ei ole enää todellisessa vaarassa joutua kärsimään vakavaa haittaa;
 - b) perustettava päätöksensä tarkkaan ja ajantasaiseen tietoon, jota on hankittu kaikista tarkoituksenmukaisista lähteistä ja jota ovat esimerkiksi asetuksen (EU) XXX/XXX [asetus Euroopan unionin turvapaikkavirastosta] 8 ja 10 artiklassa tarkoitetut unionin tasolla saatavilla olevat alkuperämaatiedot ja alkuperämaatietoja koskeva yhteinen analyysi sekä Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun julkaisemat tiedot ja ohjeet.
- 3. Edellä olevaa 1 kohtaa ei sovelleta toissijaisen suojeluaseman saaneeseen henkilöön, joka aiemmin koetusta vakavasta haitasta johtuvien pakottavien syiden perusteella voi kieltäytyä turvautumasta suojeluun kansalaisuusmaassaan tai, jos kyseessä on kansalaisuudeton henkilö, entisessä vakituksessa asuinmaassaan.

18 artikla
Epääminen

1. Kolmannen maan kansalaista tai kansalaisuudetonta henkilöä ei katsota henkilöksi, joka voi saada toissijaista suojelua, jos on perusteltu syy olettaa, että hän on
 - a) tehnyt rikoksen rauhaa vastaan, sotarikoksen tai rikoksen ihmisyyttä vastaan, siten kuin nämä rikokset on määritelty asiaankuuluvissa kansainvälisissä asiakirjoissa;
 - b) tehnyt törkeän rikoksen;
 - c) syyllistynyt Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan johdanto-osassa sekä 1 ja 2 artiklassa esitettyjen Yhdistyneiden kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaisiin tekoihin;
 - d) vaaraksi sen jäsenvaltion yhteiskunnalle tai turvallisuudelle, jossa hän on;
 - e) ennen asianomaiseen jäsenvaltioon pääsyään tehnyt yhden tai useamman a, b ja c alakohdan soveltamisalaan kuulumattoman rikoksen, josta voitaisiin määrätä vankeusrangaistus, jos se olisi tehty kyseisessä jäsenvaltiossa, ja jos hän on jättänyt alkuperämaansa ainoastaan välttääkseen näistä rikoksista johtuvia seuraamuksia.
2. Edellä olevan 1 kohdan a–d alakohtaa sovelletaan henkilöihin, jotka yllyttävät siinä mainittuihin rikoksiin tai tekoihin tai muulla tavoin osallistuvat niiden tekemiseen.

VI LUKU

TOISSIJAINEN SUOJELUASEMA

19 artikla

Toissijaisen suojeluaseman myöntäminen

Määrittävän viranomaisen on myönnettävä toissijainen suojeluasema sellaiselle kolmannen maan kansalaiselle tai kansalaisuudettomalle henkilölle, joka voi saada toissijaista suojelua II ja V luvun mukaisesti.

20 artikla

Toissijaisen suojeluaseman peruuttaminen, lakkauttaminen tai uusimatta jättäminen

1. Määrittävän viranomaisen on peruutettava, lakkautettava tai jätettävä uusimatta kolmannen maan kansalaiselle tai kansalaisuudettomalle henkilölle myönnetty toissijainen suojeluasema, jos
 - a) hän ei voi enää saada toissijaista suojelua 17 artiklan mukaisesti;
 - b) toissijaisen suojeluaseman myöntämisen jälkeen todetaan, että toissijainen suojeluasema olisi pitänyt jättää tai jätetään myöntämättä asianomaiselle 18 artiklan mukaisesti;
 - c) hänen vääristelemänsä tai salaamansa seikat, mukaan lukien väärin asiakirjojen käyttö, olivat ratkaisevia toissijaisen suojeluaseman myöntämisen kannalta;
 - d) asiassa sovelletaan 23 artiklan 2 kohtaa.
2. Toissijaisen suojeluaseman myöntäneen jäsenvaltion on yksilöllisesti osoitettava, että asianomainen henkilö on tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti lakannut olemasta henkilö tai ei ole henkilö, joka voi saada toissijaista suojelua, sanotun kuitenkin rajoittamatta kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön velvollisuutta ilmoittaa 4 artiklan 1 kohdan nojalla kaikki asiaan vaikuttavat seikat ja toimittaa hänen käytettävissään olevat asiaan vaikuttavat asiakirjat.
3. Määrittävän viranomaisen päätökset, joilla peruutetaan, lakkautetaan tai jätetään uusimatta toissijainen suojeluasema 1 kohdan a alakohdan nojalla, tulevat voimaan vasta kolmen kuukauden kuluttua päätöksen hyväksymisestä, jotta kyseisellä kolmannen maan kansalaisella tai kansalaisuudettomalla henkilöllä on mahdollisuus hakea oleskelulupaa asianomaisessa jäsenvaltiossa muilla asiaa koskevan unionin ja kansallisen lainsäädännön mukaisilla perusteilla.

Toissijaisen suojeluaseman uudelleentarkastelu

Edellä olevan 20 artiklan 1 kohdan soveltamiseksi määrittävän viranomaisen on tarkasteltava toissijaista suojeluasemaa uudelleen erityisesti

- a) jos asetuksen (EU) XXX/XXX [asetus Euroopan unionin turvapaikkavirastosta] 8 ja 10 artiklassa tarkoitetuista unionin tason alkuperämaatiedoista ja alkuperämaatietoja koskevasta yhteisestä analyysistä ilmenee, että alkuperämaassa on tapahtunut merkittävä muutos, jolla on vaikutusta hakijan suojelutarpeisiin;
- b) silloin, kun toissijaista suojelua saavan henkilön oleskelulupa uusitaan ensimmäisen ja toisen kerran.

VII LUKU

KANSAINVÄLISTÄ SUOJELUA SAAVIEN HENKILÖIDEN SUOJELUASEMAAN LIITTYVIEN OIKEUKSIEN JA VELVOLLISUUKSIEN SISÄLTÖ

I JAKSO

YHTEISET SÄÄNNÖKSET

22 artikla

Yleiset säännöt

1. Pakolaisilla ja henkilöillä, joille on myönnetty toissijainen suojeluasema, on tässä luvussa vahvistetut oikeudet ja velvollisuudet. Tällä luvulla ei rajoiteta Geneven yleissopimuksessa vahvistettuja oikeuksia ja velvollisuuksia.
2. Tätä lukua on sovellettava sekä pakolaisiin että henkilöihin, jotka voivat saada toissijaista suojelua, jollei toisin mainita.
3. Työhön pääsyä ja sosiaaliturvaa koskevien etuuksien myöntäminen edellyttää aiemmin myönnettyä oleskelulupaa kansainvälisten velvoitteiden asettamissa rajoissa.
4. Tämän luvun säännöksiä sovellettaessa on otettava huomioon erityistarpeisten henkilöiden, kuten alaikäisten, ilman huoltajaa olevien alaikäisten, vammaisten, vanhusten, raskaana olevien naisten, yksinhuoltajien, joilla on alaikäisiä lapsia, ihmiskaupan uhrien, mielenterveyshäiriöistä kärsivien sekä kidutuksen, raiskauksen tai muun vakavan psyykkisen, fyysisen tai seksuaalisen väkivallan kohteeksi joutuneiden henkilöiden erityistilanne, jos heidän tilanteensa yksilöllisessä arvioinnissa on todettu, että heillä on erityistarpeita.
5. Soveltaessaan tämän luvun säännöksiä, jotka koskevat alaikäisiä, asianomaisten viranomaisten on otettava ensisijaisesti huomioon lapsen etu.

23 artikla

Suoja palauttamiselta

1. Jäsenvaltioiden on noudatettava palauttamiskiellon periaatetta kansainvälisten velvoitteidensa mukaisesti.
2. Jos 1 kohdassa tarkoitetut kansainväliset velvoitteet eivät sitä kiellä, pakolainen tai toissijaista suojelua saava henkilö voidaan palauttaa riippumatta siitä, onko tämän pakolais- tai suojeluasema tunnustettu muodollisesti, jos
 - a) on perusteltu syy katsoa hänen olevan vaaraksi sen jäsenvaltion turvallisuudelle, jossa hän on;

- b) hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla tuomittu erityisen törkeästä rikoksesta ja hän on vaarallinen kyseisen jäsenvaltion yhteiskunnalle.

Näissä tapauksissa myös pakolaisasema tai toissijainen suojeluasema peruutetaan pakolaisaseman osalta 14 artiklan ja toissijaisen suojeluaseman osalta 20 artiklan mukaisesti.

24 artikla **Tietojen antaminen**

Toimivaltaisten viranomaisten on annettava kansainvälistä suojelua saaville henkilöille tietoja pakolaisasemaan tai toissijaiseen suojeluasemaan liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista mahdollisimman pian aseman myöntämisen jälkeen. Tiedot on annettava kielellä, jota suojelua saava henkilö ymmärtää tai jota hänen kohtuudella voidaan olettaa ymmärtävän, ja niissä on viitattava nimenomaisesti seurauksiin, joita koituu unionin sisällä liikkumista koskevassa 28 artiklassa vahvistettujen velvoitteiden noudattamatta jättämisestä.

Komissio vahvistaa näiden tietojen muodon ja sisällön täytäntöönpanosäädöksillä, jotka hyväksytään asetuksen (EU) XXX/XXX [menettelyjä koskeva asetus] 58 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

25 artikla **Perheen yhtenäisyyden säilyttäminen**

1. Kansainvälistä suojelua saavan henkilön perheenjäsenillä, joille henkilökohtaisesti ei voida myöntää tällaista suojelua, on oikeus hakea oleskelulupaa kansallisten menettelyjen mukaisesti, jos tämä on mahdollista asianomaisen perheenjäsenen henkilökohtainen oikeudellinen asema huomioon ottaen.
2. Edellä olevan 1 kohdan nojalla myönnetty oleskelulupa on voimassa saman ajan kuin kansainvälistä suojelua saavan henkilön oleskelulupa, ja se voidaan uusita. Perheenjäsenelle myönnetyn oleskeluluvan voimassaoloaika ei periaatteessa saa ylittää kansainvälistä suojelua saavalle henkilölle myönnetyn oleskeluluvan päättymispäivää.
3. Oleskelulupaa ei myönnetä perheenjäsenelle, joka ei saa tai ei saisi kansainvälistä suojelua III ja V luvun nojalla.
4. Jos kansalliseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyvät syyt sitä edellyttävät, oleskelulupaa ei myönnetä perheenjäsenelle ja jo myönnetyt luvat peruutetaan tai niitä ei uusita.
5. Perheenjäsenillä, joille on myönnetty oleskelulupa 1 kohdan nojalla, on oikeus 27–39 artiklassa tarkoitettuihin oikeuksiin.
6. Jäsenvaltiot voivat päättää, että tätä artiklaa sovelletaan myös muihin lähiomaisiin, jotka ovat asuneet yhdessä osana perhettä alkuperämaasta lähtemisen aikaan tai ennen hakijan saapumista jäsenvaltioiden alueelle ja jotka olivat tuolloin täysin tai pääasiallisesti riippuvaisia kansainvälistä suojelua saavasta henkilöstä.

II JAKSO

ASUMISEEN TAI OLESKELUUN LIITTYVÄT OIKEUDET JA VELVOLLISUUDET

26 artikla **Oleskeluluvat**

1. Asetuksessa (EY) N:o 1030/2002 vahvistetun yhtenäisen kaavan mukainen oleskelulupa on myönnettävä viimeistään 30 päivän kuluttua kansainvälisen suojelun myöntämisestä.
 - a) Pakolaisaseman saaneiden oleskelulupa on voimassa kolme vuotta, ja sen voimassaoloa voidaan jatkaa kolmen vuoden jaksoissa.
 - b) Toissijaisen suojeluaseman saaneiden oleskelulupa on voimassa vuoden, ja sen voimassaoloa voidaan jatkaa kahden vuoden jaksoissa.
2. Oleskelulupaa ei uusita tai se peruutetaan seuraavissa tapauksissa:
 - a) toimivaltaiset viranomaiset peruuttavat, lakkauttavat tai jättävät uusimatta kolmannen maan kansalaisen pakolaisaseman 14 artiklan mukaisesti ja toissijaisen suojeluaseman 20 artiklan mukaisesti;
 - b) 23 artiklan 2 kohtaa sovellettaessa;
 - c) silloin kun se on tarpeen kansallisen turvallisuuden tai yleisen järjestyksen vuoksi.
3. Sovellettaessa 14 artiklan 5 kohtaa ja 20 artiklan 3 kohtaa oleskelulupa peruutetaan vasta kyseisissä säännöksissä tarkoitetun kolmen kuukauden määräajan kuluttua.

27 artikla **Matkustusasiakirjat**

1. Toimivaltaisten viranomaisten on myönnettävä pakolaisaseman saaneille henkilöille Geneven yleissopimuksen liitteen määräysten mukaiset matkustusasiakirjat, jotka täyttävät neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2252/2004⁴⁵ mainitut turvatekijöitä ja biometriikkaa koskevat vähimmäisvaatimukset. Näiden matkustusasiakirjojen on oltava voimassa vähintään vuoden ajan.
2. Toimivaltaisten viranomaisten on myönnettävä asetuksessa (EY) N:o 2252/2004 mainitut turvatekijöitä ja biometriikkaa koskevat vähimmäisvaatimukset täyttävät matkustusasiakirjat toissijaisen suojeluaseman saaneille henkilöille, jotka eivät voi saada kansallista passia. Näiden asiakirjojen on oltava voimassa vähintään vuoden ajan.

⁴⁵ Neuvoston asetetus (EY) N:o 2252/2004, annettu 13 päivänä joulukuuta 2004, jäsenvaltioiden myöntämien passien ja matkustusasiakirjojen turvatekijöitä ja biometriikkaa koskevista vaatimuksista (EUVL L 385, 29.12.2004, s. 1).

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja asiakirjoja ei myönnetä, jos kansalliseen turvallisuuteen ja yleiseen järjestykseen liittyvät pakottavat syyt sitä edellyttävät.

28 artikla

Liikkumisvapaus jäsenvaltiossa

1. Kansainvälistä suojelua saavat henkilöt saavat liikkua vapaasti, myös valita asuinpaikkansa, heille kansainvälistä suojelua myöntäneen jäsenvaltion alueella samoin edellytyksin ja rajoituksin kuin vastaavassa tilanteessa olevien alueella laillisesti asuvien muiden kolmansien maiden kansalaisten osalta on säädetty.
2. Kansainvälistä suojelua saavalle henkilölle, joka saa tiettyjä erityisiä sosiaaliturvaetuksia tai sosiaaliavustuksia, voidaan kansainvälisten velvollisuuksien asettamissa rajoissa asettaa tiettyjä asumista koskevia ehtoja vain siinä tapauksessa, että niillä helpotetaan suojelua saavan henkilön kotoutumista suojelua myöntäneeseen jäsenvaltioon.

29 artikla

Liikkuminen unionin sisällä

1. Kansainvälistä suojelua saavilla henkilöillä ei ole oikeutta oleskella muissa jäsenvaltioissa kuin siinä jäsenvaltiossa, joka on myöntänyt heille suojelua. Tämä ei rajoita heidän oikeuttaan hakea ja saada lupaa oleskella toisissa jäsenvaltioissa asiaa koskevan unionin ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti eikä heidän oikeuttaan liikkua vapaasti Schengenin sopimuksen soveltamista koskevan yleissopimuksen 21 artiklan ehtojen mukaisesti.
2. Jos suojelua saava henkilö löydetään muusta kuin suojelua myöntäneestä jäsenvaltiosta ilman oikeutta asua tai oleskella siellä unionin tai kansallisen asiaa koskevan lainsäädännön nojalla, häneen sovelletaan Dublin-asetuksen (EU) XXX/XXX 20 artiklan 1 kohdan e alakohdassa määriteltyä takaisinottomenettelyä.

III JAKSO

KOTOUTUMISEEN LIITTYVÄT OIKEUDET

30 artikla

Mahdollisuus työnteekoon

1. Kansainvälistä suojelua saavilla henkilöillä on oikeus työskennellä toisen palveluksessa tai itsenäisenä ammatinharjoittajana kyseiseen ammattiin ja julkishallintoon yleisesti sovellettavien sääntöjen mukaisesti heti sen jälkeen, kun suojelu on myönnetty.
2. Kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä on kohdeltava yhdenvertaisesti suojelua myöntäneen jäsenvaltion kansalaisten kanssa seuraavien seikkojen osalta:
 - a) työolot, myös palkka ja irtisanominen, työaika, lomat ja vapaapäivät sekä työterveys- ja -turvallisuusvaatimukset;

- b) yhdistymisvapaus ja oikeus liittyä työntekijöiden tai työnantajien etujärjestöön tai jonkin ammattialan järjestöön, tällaisen järjestön myöntämät etuudet mukaan luettuina;
 - c) aikuisille tarkoitettu työllisyyskoulutus, ammattikoulutus, mukaan lukien ammattitaidon parantamiseksi järjestetyt kurssit ja käytännön työharjoittelu;
 - d) työvoimatoimistojen tarjoamat neuvontapalvelut.
3. Toimivaltaisten viranomaisten on tarvittaessa helpotettava täysimääräistä pääsyä 2 kohdan c ja d alakohdassa tarkoitettuihin toimintoihin.

31 artikla

Mahdollisuus koulutukseen

1. Kansainvälistä suojelua saavilla alaikäisillä on mahdollisuus osallistua täysimääräisesti koulutukseen samoin edellytyksin kuin suojelua myöntäneen jäsenvaltion kansalaiset.
2. Kansainvälistä suojelua saavilla aikuisilla on mahdollisuus osallistua yleiseen koulutusjärjestelmään, täydennyskoulutukseen tai uudelleenkoulutukseen samoin edellytyksin kuin vastaavassa tilanteessa olevat maassa laillisesti asuvat kolmansien maiden kansalaiset.

32 artikla

Mahdollisuus päästä pätevyyden tunnustamista ja taitojen validointia koskevien menettelyjen piiriin

1. Kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä ja suojelua myöntäneen jäsenvaltion omia kansalaisia on kohdeltava yhdenvertaisesti voimassa olevissa ulkomaisten tutkintojen, todistusten ja muiden muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen tunnustamismenettelyissä.
2. Toimivaltaisten viranomaisten on helpotettava niiden kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden täysimääräistä osallistumista 1 kohdassa mainittuihin menettelyihin, jotka eivät pysty hankkimaan asiakirjatodisteita pätevyydestään, sanotun kuitenkin rajoittamatta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/36/EY⁴⁶ 2 artiklan 2 kohdan ja 3 artiklan 3 kohdan soveltamista.
3. Kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä ja suojelua myöntäneen jäsenvaltion omia kansalaisia on kohdeltava yhdenvertaisesti, kun on kyse pääsystä asianmukaisiin järjestelmiin heidän aiemman koulutuksensa ja kokemuksensa arvioimiseksi ja validoimiseksi ja niistä todistuksen antamiseksi.

⁴⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/36/EY, annettu 7 päivänä syyskuuta 2005, ammattipätevyyden tunnustamisesta ([EUVL L 255, 30.9.2005, s. 22](#)).

33 artikla
Sosiaaliturva

Kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä on kohdeltava yhdenvertaisesti suojelua myöntäneen jäsenvaltion kansalaisten kanssa sosiaaliturvan osalta.

34 artikla
Sosiaaliavustukset

1. Kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä on kohdeltava yhdenvertaisesti suojelua myöntäneen jäsenvaltion kansalaisten kanssa sosiaaliavustusten osalta.

Tietyn kansallisessa lainsäädännössä määritellyn sosiaaliavustuksen saamisen edellytykseksi voidaan asettaa kansainvälistä suojelua saavan henkilön tosiasiallinen osallistuminen kotouttamistoimenpiteisiin.

2. Jäsenvaltiot voivat rajoittaa toissijaisen suojeluaseman saaneiden henkilöiden sosiaaliavustukset perusetuuksiin.

35 artikla
Terveystenhoito

1. Kansainvälistä suojelua saavilla henkilöillä on mahdollisuus terveydenhooltoon samoin edellytyksin kuin suojelun myöntäneen jäsenvaltion kansalaisilla.
2. Kansainvälistä suojelua saaville henkilöille, joilla on erityisiä tarpeita, kuten raskaana oleville naisille, vammaisille tai kidutuksen, raiskauksen tai muun vakavan henkisen, fyysisen tai seksuaalisen väkivallan uhreiksi joutuneille henkilöille tai kaikenlaisten väärinkäytösten, laiminlyöntien, hyväksikäytön, kidutuksen tai julman, epäinhimillisen ja halventavan kohtelun uhriksi joutuneille tai aseellisista selkkauksista kärsineille alaikäisille, on järjestettävä riittävä terveydenhoito, tarvittaessa myös mielenterveyshäiriöiden hoito, samoin edellytyksin kuin suojelua myöntäneen jäsenvaltion kansalaisille.

36 artikla
Ilman huoltajaa olevat alaikäiset

1. Toimivaltaisten viranomaisten on mahdollisimman pian kansainvälisen suojelun myöntämisen jälkeen ja asetuksen (EU) XXX/XXX [menettelyjä koskeva asetus] 22 artiklan 1 kohdan mukaisesti viimeistään viiden työpäivän kuluessa toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ilman huoltajaa olevia alaikäisiä edustaa laillinen edunvalvoja tai tarvittaessa alaikäisten hoidosta ja hyvinvoinnista vastaava järjestö, tai jonkin muun asianmukaisen edustuksen varmistamiseksi, mukaan luettuna lainsäädäntöön tai tuomioistuimen määräykseen perustuva edustus.

Silloin kun edunvalvojaksi nimetään järjestö, sen on mahdollisimman pian nimettävä henkilö, joka vastaa ilman huoltajaa olevan alaikäisen osalta edunvalvojan tehtävistä tämän asetuksen mukaisesti.

2. Nimetyn edunvalvojan on varmistettava, että alaikäinen voi käyttää kaikkia tähän asetukseen perustuvia oikeuksiaan. Asiaankuuluvien viranomaisten on arvioitava nimetyn edunvalvojan toimintaa säännöllisesti.
3. Ilman huoltajaa olevat alaikäiset on sijoitettava johonkin seuraavista:
 - a) täysi-ikäisen sukulaisen luokse;
 - b) sijaisperheeseen;
 - c) alaikäisten majoittamiseen tarkoitettuihin keskuksiin;
 - d) muihin alaikäisille soveltuviin majoituspaikkoihin.

Alaikäisen näkemykset on otettava huomioon hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti.

4. Sisarukset on mahdollisuuksien mukaan pidettävä yhdessä ottaen huomioon kyseisen alaikäisen etu sekä erityisesti hänen ikänsä ja kehitystasonsa. Ilman huoltajaa olevien alaikäisten asuinpaikan muutokset on rajoitettava mahdollisimman vähiin.
5. Jos ilman huoltajaa olevalle alaikäiselle myönnetään kansainvälistä suojelua eikä hänen perheenjäsentensä jäljittämistä ole vielä aloitettu, toimivaltaisten viranomaisten on aloitettava heidän jäljittämisenä mahdollisimman nopeasti kansainvälisen suojelun myöntämisen jälkeen alaikäisen etua suojellen. Jos jäljittäminen on jo aloitettu, sitä on tarvittaessa jatkettava. Jos alaikäisen tai hänen lähiomaistensa henki tai koskemattomuus saattaa olla uhattuna, varsinkin jos omaiset ovat jääneet alkuperämaahan, on huolehdittava siitä, että näitä henkilöitä koskevien tietojen keruu, käsittely ja välittäminen tapahtuu luottamuksellisesti.
6. Ilman huoltajaa olevien alaikäisten parissa työskenteleville henkilöille ja järjestöille on annettava jatkuvasti asianmukaista koulutusta alaikäisten oikeuksista ja tarpeista, ja asetuksen (EU) XXX/XXX [menettelyjä koskeva asetusta] 22 artiklassa tarkoitettuja lastensuojeluvaatimuksia on kunnioitettava.

37 artikla

Majoituksen saanti

1. Kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden on saatava majoitus samoin ehdoin kuin vastaavassa tilanteessa olevien jäsenvaltioiden alueella laillisesti asuvien muiden kolmansien maiden kansalaisten.
2. Kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden hajautettua majoittamista koskevia kansallisia käytäntöjä noudetaan siinä määrin kuin se on mahdollista siten, että kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä ei syrjitä ja majoituksen saannissa varmistetaan yhtäläiset mahdollisuudet.

38 artikla

Mahdollisuus hyödyntää kotouttamistoimenpiteitä

1. Kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden kotoutumisen helpottamiseksi heidän on voitava hyödyntää jäsenvaltioiden tarjoamia kotouttamistoimenpiteitä, erityisesti

kieli-, kansalaistaito- ja kotouttamiskursseja ja ammattikoulutusta, joissa otetaan huomioon heidän erityistarpeensa.

2. Jäsenvaltiot voivat määrätä kotouttamistoimenpiteisiin osallistumisen pakolliseksi.

39 artikla
Paluumuutto

Kansainvälistä suojelua saaville henkilöille, jotka haluavat palata kotimaahansa, on annettava tukea.

VIII LUKU

HALLINNOLLINEN YHTEISTYÖ

40 artikla

Yhteistyö

Kunkin jäsenvaltion on nimettävä kansallinen yhteysviranomainen ja ilmoitettava sen osoite komissiolle. Komissio toimittaa kyseiset tiedot muille jäsenvaltioille.

Jäsenvaltioiden on yhteistyössä komission kanssa toteutettava aiheelliset toimenpiteet, jotta toimivaltaiset viranomaiset voivat toimia suoraan yhteistyössä ja vaihtaa tietoja keskenään.

41 artikla

Henkilöstö

Viranomaisilla ja muilla tämän asetuksen säännöksiä soveltavilla organisaatioilla on oltava tai niiden on saatava tarvittava koulutus, ja niitä sitoo kansallisen lainsäädännön mukainen salassapitovelvollisuus niiden työssään saamien tietojen osalta.

IX LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

42 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa [asetuksen (EU) XXX/XXX [menettelyjä koskeva asetus] 58 artiklalla perustettu] komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.
3. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 8 artiklaa yhdessä sen 5 artiklan kanssa.

43 artikla

Seuranta ja arviointi

Viimeistään kahden vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta ja sen jälkeen viiden vuoden välein komissio toimittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän asetuksen soveltamisesta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia sen muuttamiseksi.

Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kaikki tämän kertomuksen laatimista varten tarvittavat tiedot viimeistään yhdeksän kuukautta ennen kertomuksen laatimiselle asetetun määräajan päättymistä.

44 artikla

Direktiivin 2003/109/EY muuttaminen

1. Lisätään direktiivin 2003/109/EY 4 artiklaan 3 a kohta seuraavasti:

”3 a. Jos kansainvälistä suojelua saava henkilö löydetään muusta kuin kansainvälistä suojelua myöntäneestä jäsenvaltiosta ilman oikeutta asua tai oleskella siellä unionin tai kansallisen asiaa koskevan lainsäädännön nojalla, tällaista tilannetta edeltävää laillisen oleskelun jaksoa ei oteta huomioon 1 kohdassa tarkoitettua ajanjaksoa laskettaessa.”

2. Lisätään 26 a artikla seuraavasti:

”26 a artikla

4 artiklan 3 a kohdan saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin 4 artiklan 3 a kohdan noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään [kuuden kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta]. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.”

45 artikla

Kumoaminen

Kumotaan direktiivi 2011/95/EU tämän asetuksen voimaantulopäivästä alkaen. Viittauksia kumottuun direktiiviin olisi pidettävä viittauksina tähän asetukseen liitteessä I olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

46 artikla

Voimaantulo ja sovellettavuus

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tätä asetusta aletaan soveltaa [kuuden kuukauden kuluttua sen voimaantulosta].

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa perussopimusten mukaisesti.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta

Puhemies

[...]